

ÉLETTÜNK

XIII. évfolyam 4. szám (13. Jahrg. Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

1981 április

Húsvét misztériuma

KRISZTUS KERESZTJE

Krisztus keresztje a Golgotán ott áll az Isten csodálatos önközlésének (kinyilvánításának) az útján az ember felé, amely egyben magában foglalja a meghívást az emberhez, hogy magát és ezzel az egész látható világot átadja Istennek, hogy így résztvegyen életében; mint fogadott fiú, az Istenben való igazságnak és szeretetnek részese legyen.

Az embernek az Isten fogadott fiává való méltóságra kiválasztása útja mentén áll Krisztus keresztje a történelemben, az egyszülött fiúé, aki mint fény a fényből, igaz Isten az igaz Istentől jött el, hogy végső bizonyosságot tegyen Isten csodálatos szövetségéről az emberiséggel és minden egyes emberrel. Ez a szövetség olyan idős, mint maga az ember és magára a teremtés titkára vezethető vissza; a kiválasztott Egy Néppel ismételtén megújítva, most hasonlóképpen lett az Új és végérvényes Szövetség, amely a Golgotán kötött, és nem korlátozódik egyetlen egy népre, Israelre, hanem mindenkinek és mindenkinek nyitva áll.

Mit mond tehát nekünk Krisztus keresztje, amely meghatározott értelemben az utolsó szó az Ó messiási üzenetében és küldetésében! — És mégsem ez az utolsó szó az Isten-Szövetségben: ezt a Szót majd ama nap hajnali derengésében mondják ki, amelyen először az aszszonyok, majd az apostolok jöttek a Megfeszített Úr sírjához és azt üresen találván, első ízben észlelték: „F e l t á m a d o t t”! Ők aztán tovább mondják és tanui lesznek a Föltámadottnak.

Az Isten Fiának ebben a megdicsőülésében a Kereszt mégis jelenvaló marad és az Emberfiának, aki a kereszten szenvedte el a halált, az egész messiási bizonyosságtételen keresztül szüntelenül a Mennyei Atyáról beszél, aki örök emberszeretetéhez töretlenül hű maradt, aki „a világot úgy szerette” — és benne az embert — „hogyan egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne kárhozzék, hanem örök élete legyen.” A megfeszített Fiában hinni annyit jelent: „látni az Atyát”. Hinni, hogy a szeretet a világban való jelenvalóság és erősebb, mint bármely rossz, amelybe az ember, az emberiség és a világ bele van gabalyodva.

AZ ISTENI IRGALOM

Az Atya szeretetében hinni annyit jelent: hinni magában az Irgalomban. Mert ez az elengedhetetlen további dimenziója a szeretetnek, úgyszólván második neve és ugyanakkor specifikus faja, ahogy megmutatkozik és végbe megy, látva a gonoszság valóságát a világban, amely az embert éri, sanyargatja, a szívébe is belopja magát, sőt „a pokol kárhozába is döntheti”.

Krisztus keresztje a Golgotán tanus-

kodik a gonoszsnak az Istenfiával szembeni erejéről is. Tehát azzal szemben, aki az ember fiai közül természeténél fogva egyedül volt teljesen ártatlan és ment minden bűntől; akinek a világbajövetelére nem nehezedett rá Ádám engedetlensége és az Eredeti Bűn. — És most éppen ebben a Krisztusban ítéltetik meg a bűn, haláláig való engedelmissége és áldozata árán. Ő, aki bűn nélkül való, „lett értünk Bűnné”.

Megítéltetik a halál is, amely az emberiség történetének a kezdetétől fogva szövetkezett a bűnnel. El lesz ítélve annak a halálában, aki egyedül volt bűn nélküli és halálával mérhette a halálra a halálos csapást. Krisztus keresztje, amelyen az Atyával egylényegű Fia nyújtotta az Istennek kijáró engesztelést, ilyen radikális kinyilatkoztatása az Iste-

ni Irgalomnak, azaz a Szeretetnek, amely az ember történetében minden bajnak a gyökeréig hatol — így a bűnnek és a halálnak is.

A SZERETET ERŐSEBB A HALÁLNAK ÉS A BÜNNÉL

A kereszthen hajol le Isten legmélyében az emberhez és mindahhoz, amit az ember különösen nehéz és fájdalmas pillanataiban mint a maga szerencsétlen sorsát jelöli meg.

Az emberi lét legfájdalmasabb sebeit érinti meg a kereszten az Örök Szeretet gyógyító lehetőséggel. — Ez a végső beteljesülése a megváltói programnak, amit Krisztus a názáreti zsinagógában, aztán Keresztelő Szent János küldöttei-

(Folytatás a 2. oldalon)

Kolozsvári Tamás: FELTÁMADÁS

Tempera, 1427. Esztergom, Keresztény Múzeum

Kosztolányi Dezső (1885—1936):

Húsvét

Már kék selyembe pompázik az égbolt,
tölcsárba fürdenek alatt a fák,
a földön itt-ott van csak még fehér folt,
a légen édes szellő szárnyal át.

Pöttön fiúcskák nagyhasú üvegbe
viszik a zavaros szagos vizet,
a lány piros tojást tesz el merengve,
a boltokat emberraj tölti meg.

S míg zúg a kedv s a víg kacaj kitér,
megrészegül az illaton a föld,
s tavasz-ruhát kéjes mámorban ölt —

kelet felől egy sírnak mélyiből,
elrúgva a követ, fényes sebekkel
száll, száll magasba, föl az Isten-ember.

Föltámadott!

„Csak a holtak nem térnek vissza” — a francia forradalom idején így vélekedett a Convent egyik képviselője, amikor a politikai foglyok sorsáról értekeztek. — A holtak nem térnek vissza, gondolták a zsidó főpapok is, amikor azt mondták: „Jobb, ha egy ember hal meg a népért, mint ha az egész nép elpusztul”. Így vélekedett a római Helytartó, Pilátus is, amikor kezét mosva, átadta Jézust megfeszítésre. Ugyanez a gondolat bénította meg az apostolok szívét is, amikor Nagypéntek után ott szomorkodtak a bezárt ajtók mögött.

A sok-sok millió kételkedő keresztény is ezért merevedik meg egyedüli vesztésként a halál ténye előtt állva: mert még onnan senki sem jött vissza...

Igen, a holtak nem térnek vissza ebbe az életbe. — Csak a megdicsőült Krisztus jött vissza, hogy hozza az apostoloknak és nekünk a Húsvéti Hitet! Föltámadott! Meglátták Őt az apostolok a bezárt ajtók mögött, érinthették, ettek vele... Kimondhatatlan valóság, vele megfordult a világtörténelem!

Krisztus föltámadása az Evangélium központi igazsága és a mi föltámadásunk záloga. Ez a húsvéti örömhír Péter apostol szavaival: „Az élet szerzőjét megölték. Isten azonban halottaiból föltámasztotta őt: ennek mi vagyunk a tanúi” (Ap. Csel 3, 14-15). — Szent Pál pedig így hirdeti: „...Levették a keresztfáról és sírba fektették. Isten azonban harmadnapon feltámasztotta halottaiból” (Ap. Csel 13, 31).

A II. Vatikáni Zsinat a hittételt így fogalmazza meg: „Krisztus föltámadott, halálával megsemmisítette a halált s nekünk az életet adta”. (Pastoralconstitutio).

A keresztény élet tehát elővételezett föltámadás. „Mi tudjuk, hogy a halálból átjutottunk az életbe.” (1. Ján. 3.14.) Krisztus által; ez a hit Krisztus szolgálatában álló életre készlet.

Nincs más út, nincs más orvosság a halállal szemben. — Az élet intenzív megélése a technika lehetőségei által, tudásunk bővülése a kutatás által, az élet biológiai meghosszabítása a gyógyszerek által, ideig-óráig kitolhatják a kérdést, de szívünk örök élet utáni vágyát nem elégíthetik ki soha. Csak a húsvéti hit ad biztos támpontot ebben az életben, mely tele van korai halállal, késői betegséggel, gonoszszággal, árulással, hűtlenséggel és örök hontalansággal...

A Mennyei Atya irgalmas szeretete a föltámadott Krisztusban hajol le felénk, amikor az élet nehéz, amikor gyötör a kétség, a kilátástalanság... Hozzánk hajol és azt mondja: „Ne féljete! Én vagyok! Veletek vagyok mindig, — a világ végétéig! — Csak ne merüljete el egészen az evilágiakban! Azok mulandók! „Keressétek azt ami Oda-fönt van!” (Kol. 3. 1.)

Valentiny Géza

PROF. DR. MEHRLÉ TAMÁS OP:

A test feltámadásáról

EMBERI TERMÉSZETÜNK TELJESSÉGÉBEN TÁMADUNK FEL

A test feltámadása hitünknek egyik legalapvetőbb tanítása. Itt most csak két téves nézetre szeretnénk kitérni.

A túzó spiritualizmus tévedése

A test feltámadásának a hitágazata határozottan szembehelyezkedik a platonista filozófusok tanításával, akik szerint a test és a lélek közt csak egészen laza kapcsolat van. Ebben a világszemléletben a test feltámadásának semmi értelme nincsen, hisz a szellemi léleknek örülnie kell, ha a test kötelékéből megszabadul. E hitágazat főképpen ellenmond a manicheisták dualizmusának, mely szerint a testi és anyagi lét önmagában rossz, s az ember lelke csak büntetésből került volna a test börtönébe. E felfogás szerint a feltámadás a megváltás útját állná, hisz a megváltás épp az anyagi testtől való megváltás által történne.

Igaz, Sz. Pál is beszél az ember benső meghasonlottságáról, de ennek egészen más az értelme. „A belső ember szerint örömet találom Isten törvényében, de más törvényt látok tagjaimban: ez küzd az értelem törvénye ellen és a bűn törvényének rabjává tesz, amely tagjaimban van. Én szerencsétlen ember! Ki szabadít meg e halálra szánt testtől?” (Rom 7, 22-24). Az ellentét Sz. Pál szerint nem a test és a lélek között van, hanem a benső ember és a testi ember között, azaz az Istennek alávetett és Istennek ellenmondó ember között. De a benső ember is, a bűnös ember is mindig az egész embert jelenti. Ezért a bűn törvényétől való megszabadulást Pál szerint nem a halál, hanem Jézus Krisztus kegyelme adja meg, melyben már földi életünkben részesülünk.

A test feltámadásába vetett hitünk megóv bennünket a spiritualizmus mindenfajta túlzásaival szemben. Isten és nem az ördög — ahogy a manicheisták vallották — teremtette az anyagi világot és jónak találta (Ter 1, 22). Isten az embert nem anyagnak teremtette, aki véletlenül vagy büntetésül került volna testbe, hanem eleve szellemi-testi létnek alkotta meg (Ter 1, 27-28; 2, 7). Ezért testi létünket nem kell szégyenlennünk, sem a táplálkozás, sem az anyagcsere, sem a nemiség által történő szaporodás nem szégyenletes. Csak a bűnt szégyelhetjük, de a bűn Isten akaratának a megszegésében áll. Mivel tehát az ember természeténél fogva testi és szellemi lény, végső kiteljesedését is csak ebben az összetett egységben találhatja meg. Ezért támasztja fel Isten testünket az örök életre.

A test és lélek dualizmusa

Manapság egyes egzegéták a Szentírás bibliai fogalmaira hivatkozva, elvetik az Egyház tanítását, amely szerint az ember testből és lélekből áll. Ezért nem akarják tudomásul venni a szellemi testtől elvált léleknek a halhatatlanságát s csak a feltámadást fogadják el, amikor majd Isten az egész embert életre kelti. Igaz, a Szentírás nem használ a görög filozófiából vett fogalmakat, melyek élesen szembeállítják a testet és a lelket. Az embert hol léleknek, hol testnek nevezi, de mindig az egész embert érti. A régebbi zsidók felfogása szerint a holtak a seolba, azaz az alvilágba kerülnek. Minthogy a zsidók nem tudtak elkép-

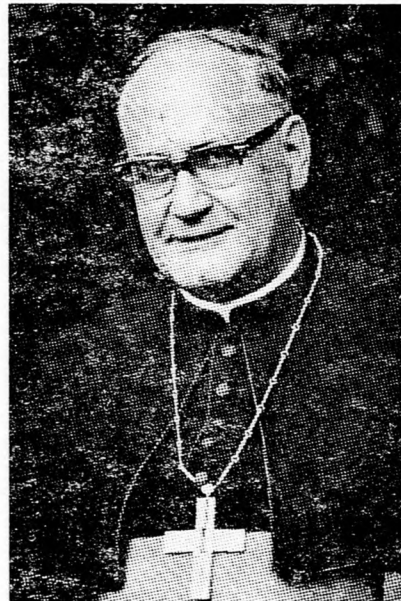
zelni élettevékenységet test nélkül, ezeknek a seolban lévő lelkeknek nem igazi létezés, életet tulajdonítottak, hanem inkább valami tudat nélküli árnyéklétet. Másrészt azonban a Szentírás előtt sem teljesen ismeretlen a lélek szeliemisége és halhatatlansága. A szegény Iázár és a dúsgazdag példabeszédében, Lázár is, a dúsgazdag is élő személyként van ábrázolva, az egyik Ábrahám ölében nyugszik, a másik a kárhozatban kínlódik (Lk 16, 19-31), pedig a végső feltámadás még nem történt meg, hisz a dúsgazdag testvérei még élnek. Jézus a legjobb latornak megígéri, hogy még aznap vele lesz a paradicsomban, pedig a jobb lator akkor már halott lesz (Lk 23, 43). Sz. Pál azt írja a filippieknek, hogy szeretne megszabadulni, azaz meghalni, hogy Krisztussal együtt lehessen. Pedig Pál halálával a világ folyása nem szűnik meg, a világvégi föltámadás még nem következik be, de Pál személye tovább él, Krisztussal lesz (Fil 1, 23-24). A Jelenések Könyvében olvassuk: „Mikor az ötödik pecsétet feltörte (a bárány), láttam az oltár alatt azoknak lelkét, akiket Isten ígéje és tanúságtételük miatt ölték meg. Nagy szóval kiáltották: Urunk, te szent és igaz, meddig nem tartasz még ítéletet és nem állsz bosszút vérünkért a föld lakóin? Erre mindegyiküknek hosszú fehér ruhát adtak és azt mondták nekik, maradjanak nyugodtan még egy rövid ideig, amíg betelik bajtársaik és testvéreik száma, akiket meg fognak ölni, akárcsak őket” (Jel 6, 9-11). Bármennyire is nehéz a Jelenések Könyvének képletes kifejezéseit világos fogalmakba öltöztetni, annyi bizonyos, hogy a halottak lelkei a feltámadás előtt nem semmisülnek meg, Isten közelében vannak, a kegyelem fehér ruháját kapják és imáikat Istenhez intézik.

A Szentírás alapján is egy bizonyos dualizmust — ha nem is a manicheista dualizmust, mely szerint az anyag önmagában rossz — el kell fogadnunk. Az ember egységes lény ugyan, de az egység nem zár ki mindenfajta összetettséget. Az összetettség nem azt jelenti, hogy az összetevő tényezőket úgy el lehet egymástól választani, mint ahogy elválasztjuk a kettészelt alma két részét. Az összetettség a jelen esetben azt jelenti, hogy az embernek az anyagi világgal is, a szellemi világgal is közös vonásai vannak. Ezért az embert nem lehet sem pusztán anyagi, sem pusztán szellemi lénynek felfogni. S mivel természeténél fogva test is, lélek is, érthető, hogy teste és lelke szerint fogja Isten akaratából örök jutalmát elnyerni, ill. érdemtelensége miatt azt elveszteni.

„Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri, de lelkének kárát vallja” — mondotta Krisztus Urunk (Mt 16, 26). Itt nem annyira a szellemi lélek és a test szembeállításáról van szó, hanem a mulandó földi élet és az örök élet közti összemérésről. Ezért az egzegéták nem alap nélkül így fordítják: „Mit ér az embernek ha az egész világot megnyeri, és (örök) életének kárát vallja?”. Ebben az örök életben azonban nemcsak szellemi lelkünknek, hanem testünknek is része lesz.

ÁLDÁS

Sándor-napra jégdara esett és havazott Kastl-ban. József-napra kisütött a nap, Benedek pedig meghozta a melegot és egyvalaki, nem is katolikus, azt jegyezte meg: „Az Eichstätt-i püspök meghozta a tavaszt!”

Alois Brems
Eichstätt-i püspök

Március 20-án a Kastl-i Vár lobogódíszben, harangzúgással fogadta Alois Brems, Eichstätt-i megyéspüspököt, aki vizitálni jött a plébániát, annak minden hivat és intézményét. A Magyar Gimnáziumban rendszeresen folyt a tanítás, mint máskor, csak az igazgatóságon látszott némi izgalom, mert a püspök délután 5.40-kor hozzánk jön, mert mi is az ő gondjaira bizott nyájhoz tartozunk. A magyar iskolát ezenkívül még külön hála fűzi hozzá, mert az Eichstätt-i püspök szentelte fel több mint húsz éve az iskolát. Az Eichstätt-i püspökség a legszegényebbek közé tartozik Németországban, és mégis a nehéz kezdeti években a költségvetésben tátongó üröket ő tömte be.

1972 májusában ő fogadta a Magyar Gimnázium bejérőitél Minszenty primást Kastl-i látogatásakor. Egyházmegyéje Caritas-igazgatója, Msgr. Jakob Weidendorfer, pedig a Magyar Iskola-bizottság közgyűlésének és a Kuratóriumnak legfontosabb tagja, aki az Iskola múlt évi krízisét is aggodással kísérelte figyelemmel.

Ezért várta most a Magyar Gimnázium kis szorongással a látogatást. — Mindenki díszbe öltözött. Délután félhatkor vonultunk az ősi szép román bazilikába, élen az intézeti zászlóval, mint annyiszor mióta áll a magyar iskola. A főbejáratnál 20 kislány magyar népviseletben állt sorfalat, előttük az igazgatóság és a tanári kar ünneplőben. A püspök, két asszisztensével, valamint Msgr. Valentiny Gézával, az Iskola-bizottság elnökével, és két paptanárral vonult be orgonazúgás közepette a főoltárhoz.

Az iskolaigazgató, Edsperger miniszteri biztos, néhány kedves szóval köszöntötte a főpástort, aztán Msgr. Valentiny lépett a mikrofonhoz, hogy megköszönje az Iskola és a magyar nép nevében azt, hogy egyházmegyéje anynyi szeretettel és türelemmel törődött ezzel a hontalan „magyar nyájjal”. — Hogy messze hazájától új otthont kapjon, ahol keresztény magyar szellemben nevelkedjék, tanulja népi kultúrája mellett a nyugati kultúrát is.

„Isten Hazánkért térdelünk elődbe” hangzott föl 230 magyar fiú és kislány ajkán a régi ének. — A püspök német fordításban kísérelte a szöveget.

Az ősi román ablakokon keresztül búcsúzott a Vártól a lenyugvó nap is. Sugarai bearanyozták a nemzeti zászlót,

a kislányokat kalocsai népviseletükben és a sok-sok diák félhomályban derengő arcát. A püspök úr láthatóan meghatódott a képtől. Szent Erzsébettel, akit mi adtunk a németeknek, kezdte a beszédét. Szent Erzsébettel, aki 750 éve ragyogó példa és imádságos összekötőkapocs a magyar és német nép között, amiről soha sem szabad megfeledkeznie, különösen a két nép ifjúságának...

„Ezért a váratlan, szép és kedves fogadtatásért, a legnagyobb, amit én adhatok, az áldásom, amit a Megfeszített Krisztus nevében akarok lecsendeni az Úristentől az egész Iskolára: Tanároknak, Nevelőkre és Tirátok, kedves magyar Diákok... Tirátok és jó szüléitekre, szenvedő Magyar Hazátokra, minden otthon és idegenben lévő magyar emberre és az itteni munkásokra”.

Következett az áldás: „Áldjon meg Benneteket és Szeretteiteket a Mindenható Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek! Ámen.”

Az egész templom térdreborulva, mély áhítattal vette az áldást. Az volt az érzése mindenkinek, hogy Alois püspök áldó kezén keresztül valóban a Mennyei Atya áldása szállt le ránk és forrasztott eggyé valamennyiünket.

Ezt a fölemelő pillanatot mi is fejezhette volna be méltóbban, mint a Magyar Himnusz: „Isten, áldd meg a magyart...”

H. F.

Kegyelemben
gazdag húsvéti
ünnepeket kíván
az Életünk
minden olvasójának
a Szerkesztőség

HÚSVÉT MISZTÉRIUMA

(Folytatás az első oldalról)

nek így fogalmazott meg Izaiás szavai: „Megvinni az irgalmas szeretetet a szegényeknek, a szenvedőknek és a foglyoknak, a vakoknak, az elnyomottaknak és a bűnösöknek”. A húsvét titkában eltűnnek az akadályai annak a sokrétű bajnak, amelybe az ember a maga földi életében belebonyolódik: Krisztus keresztje érteti meg velünk a bajok legmélyebb gyökereit, amelyek egészen a bűnig és a halálig leérnek, és így világvégi jelekké válnak. Mert csak a világ legvégső beteljesedésében és végérvényes megújulásában győzi le a kiválasztottakban a szeretet a gonosz legmélyebb forrásait és „hozza meg érett gyümölcsöt az élet, a szentség és a boldog halhatatlanság országában”. Ennek a legvégső beteljesülésnek az alapjai már Krisztus keresztjében és halálában le vannak fektetve. Az a tény, hogy „Krisztus a harmadik napon” föltámadott, végérvényes jelét adja a megváltói küldetésnek, mintegy megkoronázását az irgalmas szeretet kinyilatkoztatásának egy a gonosszal eljegyzett világban. Egyúttal az a jel, amely „új eget és új földet” hirdet meg; ahol „Isten letörli a szemekről a könnyeket, és nincs már halál sem gyász, sem sírás, sem emberi kín. Mert az, ami előtte volt, elmúlt.”

Részlet II. János Pál pápa „Dives in Misericordia”-kezdetű körleveléből.

A horvát katolikus egyház helyzete

Nemcsak a lengyel néppel éltünk 900 évig történelmi sorsközösségben és barátságban, hanem délen a tulnyomó többségben katolikus horvátokkal is, akik a történelmi Horvátország és Dalmácia területén laknak. Még Szent László király kötötte meg a barátságot Zvoimir horvát királlyal mikor feleségül vette leányát. Így örökölte a horvát trónt. A török hódoltság idején hűséges fegyverbarátságban állt egymással a két végvári nép, a magyar és a horvát. Elég itt csak a Zrínyi-családot említeni; Zrínyi Miklóst a szigetvári hőst és unokáját, Zrínyi Miklóst, a hadvezért és költőt, valamint a hőslélekű Zrínyi Ilonát.

A két nép egymás-mellett-élését (társország) az 1848-as események és a bécsi udvar bujtogatásai (Jellasics horvát bán) rontották meg; az első világháború után pedig az SHS délszláv királyság megalapítása, amely a kulturált és katolikus horvátokat Nagyjugoszlávia érdekeinek rendelte alá, végleg megbontotta a jóviszonyt. Tito kommunista diktatúrája pedig a II. világháború után véglegesítette ezt a helyzetet.

Tito halála után az új jugoszláv államelnök, Cvijetin Mijatovic, a múlt év decemberében járt a Vatikánban II. János Pál pápánál. Kihangsúlyozta a katolikus egyház és az állam jóviszonyát, amit a Pápa is helyeslően vett tudomásul.

Azóta a helyzet, a lengyel helyzetre való tekintettel is, erősen kiéleződött a kommunisták és a horvát katolikus egyház között. A jugoszláviai katolikus püspöki kar főtitkárának vezetésével 46 vezető katolikus férfi közös kéréssel fordult a jugoszláv kormányhoz az összes politikai foglyok szabadonbocsátásáért. Ezek ellen eljárás indult.

A zágrábi érsek, Dr. Franjo Kuharics, múlt karácsonyi híres beszédében követelte a teljes vallásszabadságot, az emberi méltóság tiszteletbentartását annak minden jogi előfeltételével. Követelte továbbá a politikai foglyok vallásos gondozását a börtönben. Az érsek beszédére a visszhang először pozitív volt. De csakhamar a horvát részköz-köztársaság elnöke, Jakov Blazevics, annak idején ügyész a Stepinac érsek elleni kirakat-perben, közzétette a perrel kapcsolatban a memoárját ezzel a címmel: „Kardot, nem békét!” Ebben szokatlan durva támadást intézett a katolikus horvát papság és hívők ellen, nem kimélve a 21 éve elhunyt Stepinac bíborost, sem Franjo Seper kardinálist, a volt zágrábi érseket, aki „A hitről szóló kongregáció” prefektusa a Vatikánban, úgyszintén a jelenlegi zágrábi érseket, Kuharicsot sem. Azzal vádolta őket, hogy a horvát egyházat egy Stepinac-Egyházzá akarják átváltoztatni, a többszázezer horvát kivándorlót pedig „az ország demoralizált szemét”-jének nevezte.

Ez a nyilatkozat fölháborította a kül-

földön működő horvát lelkészeket és január 30-án Zágrábban tiltakozó gyűlésre jöttek össze, ahol egy ellennyilatkozatban Blazevics kijelentéseit visszautasították és a jugoszláv püspöki konferencia elnöke melletti szolidaritásukat fejezték ki.

Az egész elientétek távolabbi ideológiai és valláspolitikai gyökerei vannak. Az új jugoszláv pártelnök, Lazar Mojsov, a pártideológiai harcot átvitte az egész nevelésre, társadalmi és egyesületi életre, és minden kulturtevékenységre. Tito alatt ez a terület a belügyminiszter hatáskörébe tartozott, aki ezt a kérdést nagyvonalúan kezelte, most pedig a kommunista munkás központi szervezet főhatósága és ellenőrzése alá került, ami az ideológiai és kultúrharc kiéleződésére vezetett a horvátoknál. (KNA)

Móra Ferenc (1879—1934):

Mária siralma*

A szomorú estén vigasztalan álom
Vett erőt csendesen az egész világon.
Sápatagon hullott csillagok sugára
A kopasz szikiára, Golgota ormára.
Golgota ormának magas keresztjére,
A magas keresztfán a Világ Üdvére...

Már lelkét kiadta az Ég Fejedelme,
Lábait Nikodém jajszóval ölelte,
Magdolnának szinte könnyei pergének,
Bontogatva gyolcsát puha szemfedélnek.
Mária is ott ült a feszület alján,
Jegesedett szívvel se látva, se hallván.
Mint a büszke cédrus, kit a villám ére.
Tompá csüggedéssel meredt föl az ég-re.

Amikor az este feketedni kezdett,
Ariméti József levévé a testet:
Aztán Nikodémus karjaiba véve,
Szomorú Márjának helyezte ölébe.
Csepegő sebeit be se is takarta,
Tán el is fedte, tán nem is akarta.

Ha a terebinifa fürgeteget érez,
Tedd oda az ujjad dereka sebéhez:
Érzed balzsamának nagy csörgedezését,
Még akkor sem láttad Márja könnyezésit!
Láttad-e hullását sűrű permetegnek?
Láttad-e futását hegyi csörgetegnek?

Hát mikor a Kídrón áttöri a gátat?
Zápóra könnyének sebesebben árad!
Ráborul, rárogyik a világ urára,
Öneki magának szerelmes fiára,
Csókjával éleszti, ölében ringatja,
Buzgó zokogással nevin hívogatja.

Szerelmes magzatom, csillagom, virágom!
Minden üdvösségem a kerek világon,
Elementek a kínzók, itt hagytak a latrok!
Ébredj, fiam, ébredj! Hallod, fiam, hallod?
Nézd a szekércsillag milyen mélyre
szállott,
Ébredj már, vigasztald szenvedő anyádat!

Jaj, nem bírod ugye karjaid emelni?
Jaj, nem bírod ugye anyádat ölelni?
Jaj, hogy összetörtek, jaj, hogy össze-
verték,
Haját összefogta a véres verejték.
Homlokát kivérzi a tövisfa ága:

A megbeszélésen egy nem hívő ember a következőket mondta: „Ti katolikusok mindig csak nehézségekről, krízisekről beszéltek. Hiányzik nálatok az erőteljes élet, az átható szeretet, a másokat magával ragadó öröm, a lelkesedést gyújtó tanúságtétel. Mintha nem is lenne a feltámadt Krisztus! Nem engeditek, hogy a szeretet Istene — akiben hisztek — szíveteket lángra gyujtsa. És mindenre tudtok magyarázatot, kifogást, okot. Ez azonban semmit sem számít. Az embert nem a környezete alakítja, titeket, Isten meghívottait pedig egyáltalán nem! Ez a ti hibátok s ezért teljes mértékben bűnösök vagytok!”

Sajnos, a fentiekben sok igazság van! Nem árt ezért megvizsgálni lelkiismeretünket: mik azok a nehézségek, krízisek, amelyek kereszténységünknek szányát szegik, azt bénítják, földhöz ta-

Vállát a keresztfa száz helyen bevágta!
Ott a lándzsa szúrta, itt az ostor ütte,
Itt a vasszög éle s a királybot üszke.

Lecsukott két szemed szelidebb az égnél!
Jaj legalább egyszer ha még reám néznél!
Nem viszi oly gyorsan a szél a levelet,
Amilyen sebesen repülnék én veled
Nagy Jeruzsálemből kicsi Názáretbe,
Baglyok odujából gillice-fészekbe.

Hűvös fügefák közt vár az öreg hajlék,
Szeretet szavánál hol mást sose hallék.
Visszajövéseidnek jaj de örülnék
A régi szekercék, az öreg fűrészek!
Nagyapád földjén csurogna a mézga,
Piroslana búza, teremne az éfa!
Ha szegény anyádat nehéz idők érik:
Ki gyámolítgatja késő öregségit?
Hát József apádnak lilomos halma? —
De te meg sem mozdulsz, de te meg
vagy halva...

Jaj, betelt mondása ama Simeonnak:
Legszegényebb lánya én vagyok Sionnak!
Hányszor mondtam könyörögve térdem:
Maradj az én fiam, szerelmes cselédem!
Micsoda néked az egész emberem,
Kit csak én születtem, kit csak én
neveltem?

Ügy szívedre vetted idegenek vétkit,
Hogy megveded értük anyád könyörgésit?
Mi haszna haltál meg a világ üdvére,
Ha az én szívembe hét tört döftél véie?
Nem haragszik többet Isten a világra,
De az édesanyád elhagyott árva:
S aki téged vissza tudna adni nékem:
Nincs ember a földön, nincs Isten az égen!

Egy hosszú sikollyal aztán esik arcra,
Tört lelke kifáradt az éjjeli harcba,
Zokogása halkul, megszánja az álom,
Ez az egy barátja az egész világon.
És bár lecsukódtak ajkai, szemei:
Fia hideg testét még úgy is öleli.

S alighogy az álom szemére leszálla,
Ébredni kezd rögtön a Golgota tája.
Dallos kerubimok friss éneke zendül,
A völgybeli fáknak koronája rezdül,
Napkeleti szellő levelük sodorván
S piroslik a hajnal sötét hegyek ormár.

Ne féljete!

pasztiák? Ha őszinték vagyunk, mindjárt belátjuk: valóban bűnösök vagyunk. A húsvét előtti pár hét nem is lesz elegendő a mulasztások, bűnök jóvátételére. Ennek elmulasztása pedig súlyos károkat okozhat lelki életünkben, lévén nem csupán élet-fontosságú, hanem már lélek-fontosságú!

Itt az ideje, hogy kárvallásunk bensőséges bűnbánatra indítson bennünket és lélekkben térdre hullva megvalljuk, hogy sokat mulasztottunk: elmulasztottuk az Istent beengedni lelkünkbe!

De Isten szeretete nagyobb, mint a mi önszeretettől átkérgesedett, jólétifogyasztásra áhító, de éppen emiatt magunkat is vádoló szívünk.

Mit tehetünk? Még sokat, lassanként, apránként, de állandóan. Amire Jézus tanított minket: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!” A szentmiseáldozat igehirdető részében fogadjuk nyílt hittel és készséges reménnyel Jézus hozzánk intézett szavait. Általuk Jézus lassacskán saját képére alakítja énünket. Nem fenyegetőzik és büntet, hanem szeret és boldoggá tesz, magát adja nekünk: „Vegyétek és egyétek!”

A megváltás sokrétű, testi és lelki szenvedéssel telt művét Jézus beteljesítette. Érted is, értem is. Milyen óriási borderejű a tény: gyöngeségünket ismerve Isten saját Fiát küldi szenvedni helyettünk. Ezt a szenvedő Isten-arcot kell lelkünkben mindig hordoznunk!

Húsvétvasárnap azt mondja Jézus az Őt keresőknek: „Ne féljete!” Mi mégis félünk: balesettől, betegségtől, áremelkedéstől, atombombától, környezet-szennyeződéstől és sok más egyébtől...

Jézus békessége a lélek csendes boldogságától a szenvedést hordozó Isten dicsőítésig; a napi szeretetszolgálat apróbb-nagyobb örömeitől, vagy az értetlenség tövis szúrásainak fájdalomtól a hit öröme nyújtó megváltásának üldözöttségig — mindent elviselhetővé tesz számunkra.

Ne féljete! Fejős Ottó

A KERESZTÉNY POLITIKUSOK KÖTELESSÉGEI

II. JÁNOS PÁL pápa a keresztény politikusok kötelességeiről beszélt, amikor nemrégiben francia szenátorok és volt képviselők küldöttségét fogadta. Hit és politika viszonyáról szólva kifejtette: a hit nem ad konkrét receptet minden egyes politikai helyzetre, a politikában különböző tényezők szerepelnek, amelyeknek semmi közük a hithez. Vagyis a politikának egyfajta törvényes autonómiája van. Ennek ellenére a keresztény embernek minden cselekedeténél, így a politikai cselekedetnél is le kell mérnie, nem kerül-e összeütközésbe az alapvető erkölcs megsérthetetlen imperatívuszával. A keresztény embernek a politikában is figyelembe kell vennie az Evangéliumban meghirdetett célokat és törekednie kell ezek érvényesítésére. Ilyen cél a mások önzetlen szolgálata és az emberi méltóság tisztelete.

A PÁRIZSI ÉRSEK BEIKTATÓ-MISÉJE

Jean-Marie Lustiger új párizsi érsek avató miséje a párizsi Notre Dame-ban a keresztény egység jegyében történt. Giscard d'Estaing államfő és Raymond Barre miniszterelnök mellett részt vett a misén a francia protestánsok szövetségének küldöttsége, több református, evangélikus és ortodox pap is. Lustiger érsek szentbeszédében kifejtette: a keresztény egység alapja Krisztus.

Megjelent

MINDSZENTY BIBOROS

magyar nyelvű életrajza

Közi Horváth József

tollából, zsebkiadásban.

Megrendelhető az Életünk szerkesztőségénél (Máriacellben Sümegh Lóthár atyánál) és az összes magyar lelkész-nél.

Ára Európában 6.- DM, tengerentúlról 4.- dollár.

* Ezt a verset Móra még Kiskunfélegyházán írta. Ott jelent meg először a helyi lapban. Felsőlövői tanársága idején, 1900 júniusában Herczeg Ferenc lapja, az Új idők is közölte. — Az első magyar vers, a „Lővényi Mária siralom” óta a magyar irodalom és egyházi költészet vissza-visszatérő témája, hiszen történelmünk folyamán sokszor siratták a magyar édesanyák halott fiúikat! Az útmenti kereszt mellett a „pietát”, vagyis a halott Fiát ölében tartó Fájdalmas Anyát is gyakran ábrázolják útmenti képes oszlopok, vagy falusi házak szobor díszei. A kiskunfélegyházi Múzeum több ilyen népi szobrot őriz. Ilyen hangulatú népi imádságokat tartalmazott Móra édesanyjának imakönyve is. Móra verse tele van népi kifejezésekkel, fordulatokkal, képekkel. Így ez a vers a magyar népi vallásosságának is értékes emléke, melyre az utóbbi időben örvendetesen ráirányult a kutatók figyelmé. Galambos Iréneus Alsóór/Unterwalt

CSER-PALKOVITS ISTVÁN SJ:

Egy történelmi templom jubilál (3)

A százéves bécsi Votivkirche és magyar vonatkozásai

A KÖNYV BESZERZÉSE

Nagy gondot okozott a templom építéséhez és díszítéséhez szükséges kőanyag előteremtése, kiválogatása és beszerzése. Munkaegészségi okokból lemondtak a homokkő alkalmazásáról: az éles kvarcszilánkok s a finom por megtámadta a munkások tüdejét és pl. 1870 előtt a homokkővel foglalkozó kőfaragók a legritkább esetben lépték túl negyvenedik életévüket. Ezért a mész-kőfajtákat részesítették előnyben.

Az építésügyi tartományi hivatal 14 kőfajtát engedélyezett az építésvezetésnek a felhasználhatóság pontos megjelölésével. A kőszállítókkal kötött szerződések nagyrészen a Bécs távoli környékének (Fischau, Vöslau, Brunn am Steinfeld, Wöllersdorf) szilárd mészkővére vonatkoztak. Egy műmárványozó és kőbányatulajdonos saját kőfejtőiből, a régi Magyarországhoz tartozó Oslip (Oslip) és Szárazvám (Müllendorf) területéről nagymennyiségű, kiválóan szép és díszítésre alkalmas mészkőanyagot szállított. Ezenkívül a köv. régi magyar (ma burgenlandi) lajtahegységi mészkőbányákból termeltek ki anyagot a Votivkirche számára: *Lorettó, Császárkőbánya* (Kaisersteinbruch), *Széleskút* (Breitenbrunn) és a rómaiak korában is ismert *Szentmargitbánya* (St. Margarethen).

A nagyváradi káptalan említett prépostja, Mislin Jakab (később pápai prelátus) közbenjárására adományozott egyiptomi kiváló minőségű alabástrommárványt oltárok, szenteltvíztartók, szószék, keresztelőkút s a sekrestye kézműsójának felállításánál alkalmazták.

A TEMPLOM KÜLSŐ DÍSZÍTÉSE

A fogadalmi-templom háromhajós bazilika (a főhajó emelt tetővel) és körülváros folyosójával, kápolnakoszorújával — a 13-14. századi francia gótikus építészet elveinek alkalmazásával épült. A főhajót kereszthajó szeli át, amelyhez kápolnák csatlakoznak. A főhomlokzatot monumentális rózsza (kerék)-ablak díszíti.

A templomkülső egészében és részleteiben is hűen tükrözi a stílus könnyedségét és finomságát. A falak és támpillérek s a csúcsíves boltozás felfelé ívelő lendülete, a díszítőelemek gazdagsága, az oltárkórus külsejét legyezőszerűen körülvevő támpalak, oszlopok, ablakok sora s a legkisebb részben is uralkodó művészi igényesség és mindennek harmónikus egysége — teszi Ferstel újgótikus művét ma is lenyűgöző alkotássá.

A főhomlokzat egész szélességében, a középső nagy oromzat mindkét oldalán vonuló keskeny oszlopcarnok baldachinjai alatt a Duna-Monarchia 45

millió népi közösségének patrónusai állanak. E patrónus-sorban a 9. helyen áll *bazánk védőszentjének, Szt. István királynak* szobra, amelyet *Peter Kastlunger* 1874-ben Mokritz-i (Krajna) mészkőből faragott és munkájáért elszámolás szerint 400 ft-ot kapott. Ugyanő készítette el *Erdély védőszentjének, Szt. László király* szobrának — a sorban a 16. helyen áll — gipszmodelljét, amelyet 450 forintért vásároltak meg. Szilézia védőszentjének, *Szt. Hedvignek* (II. Endre magyar király sógornőjének) a jobboldali torony oldalán álló szobra *Jakob Gliebertől* való. Az oltárkórus külső, északi oldalán, balról a második szobor *Boldog Gizella magyar királynét* ábrázolja. A főkapu melletti jobboldali bejárat kapubülbülbébe a császári család védőszentjeinek szobrai között *árpád-házi Szt. Erzsébet* is látható, a már említett P. Kastlunger munkája. A jobboldali kereszthajó egyik kápolnájának falpillérei egyikén ugyancsak a *magyar Szt. Erzsébet* szobra van.

AZ ELPUSZTULT ÜVEGABLAKOK MAGYAR VONATKOZÁSAI

Ferstel, — hiven a középkori dómok díszítési elvéhez — a fogadalmi templom belső berendezésének darabjait maga tervezte és ismertnevű iparosokkal készítette el, de ezen túlmenően az ornamentális díszítésekkel és a képek eszmei mondanivalóival is egységre és következetességre törekedett. A templom belső kifestésének s az 1945-ben megsemmisült üvegfestményeknek a munkaterve figyelemmel volt egyrészt a Monarchia országaira, másrészt az adományozók egyéni igényeire. Ferstel már 1861-ben készít egy ideiglenes képciklus tervet; művészi elgondolásai megvalósítására több neves festőt ajánl és foglalkoztat: *Führich, Trenkwald, Jobst-fivérek, Geiger, Wörndle*, akikhez méltán sorolhatók az üvegfestmények előállítói: az innsbrucki *Neuhauser*, a bécsi *Geyling*, a pesti *Kratzmann* és munkatársaik. Az üvegfestmények témaköre, színgazdasága és a kivitelezés mindenkor stílusos pontossága magán viselte a művéért lelkesedő mester keznyomát. Valamikor 78 színes ablakon át szűrődött a fény a templomba.

A jobboldali toronycarnokban volt látható a *Ferdinánd-császár-ablak*, amely Magyarország és társországainak a keresztény hitre való térését mutatta: a nagy, alsó mezőben a magyar *Vajk*, később *István király*, megkeresztelését *Adalbert püspök* által, a három felső mező közepén pedig *Szt. Gellért csanádi püspököt*, amint *Imre hercegnek* oktatást ad.

A baloldali mellékhajóban állt a magyar származású salzburgi érsek, *Tarnóczy Miksa* üveglakla és bár az érsek sürgős egyházmegyei kiadására hivatkozott, négyezer forintot ajánl fel az üveglakokra. Az *Albrecht-ablakot* Galicia és Lodomeria tartományok nevében *Albrecht tábornagy* ajándékozta és rajta *IV. Béla* magyar király leánya, *Szt. Kinga*, a lengyelek védőszentje volt látható *Szt. Adalbert* prágai püspökkel együtt.

A KALOCSAI ABLAK

A templom legszebb és leghatásosabb üveglakát — északi oldalon a baloldali mellékhajó — *Haynald Lajos kalocsai érsek* állíttatta. Az érsek gondos levelezéssel készítette elő tervét.

4000 forint értéket képviselt a művészi üvegfestmény, amelyet *Michael W. Reiser* kartonjai szerint *Neuhauser* innsbrucki műheiyé készített el. Középen, trónja előtt *Szt. István királyt* látjuk bizánci szabású ruhában, amint a jobb-ról térdelő *Asztrik érsek* kezéből átveszi a Rómából hozott királyi koronát. Mellette *Mó*, a későbbi pécsi püspök áll, párnán tartva az országalmát és jogart. Mögötte keresztel a kezében egy érseki palástos alak, akiben a *donátor érsek*re ismerünk. Balról nemzetiszínű zászlót tartó magyar férfi és egy dús, régiszabású magyar ruhát viselő nő áll, akiknek vonásai *Haynald bíboros* szüleiére emlékeztettek. (A zászlótartó alak nem *József nádor* ábrázolta, amint ezt egy osztrák ismerető állította). A király zsámolya előtt balról álló fiú a négytornyú kalocsai székesegyház tervrajzát bontja ki, amint ez *Szt. István* alapításaként a *Henszmann-ásatások* alkalmával körvonalai-ban a kalocsai katedrális alatt láthatóvá lett. A gazdag architektúrális díszítmények közt balról *Magyarország* — jobb-ról *Erdély* — (*Haynald* előbb erdélyi püspök volt), alul középen az érsek tövis- és babérkoszorúból álló *címere* volt látható, kétoldalt a kalocsai és bácsi egyesült egyházmegyeik patrónusai: *Szt. Péter* és *Pál* mellképei díszítették a képet. A dedikáló felirat: LUDOVICUS HAYNALD ARCHIEPS COLOCENSIS ET BACHENSIS ANNO SALUTIS MDCCC-LXXVI, magyarul „*Haynald Lajos kalocsai és bácsi érsek, az üdvösség 1876. évében*”.

Az üvegfestmény felső részén, díszes mennyezetek alatt három mezőben nemzeti szentjeinek: *Szt. Adalbert* és *Gellért* mint *Szt. Imre* nevelője, *Szt. László király* buzogánnyal a kezében és *Imre herceg; boldog Gizella*, amint a mai koronázópalástot — akkori miseruhát — egyéb értékekkel a székesfehérvári templomnak ajándékozta, — és az *alamizsnát osztó Szt. Erzsébet* képei voltak láthatók. Legfölül *Mária* képe a *Kisdeddel* zárta be a kompozíciót.

A mesterien összeválogatott színek hatása ezt a képet a bécsi fogadalmi templom legművészebb darabjai közé helyezte, amely nemzeti vonatkozású tárgyával hazánk egyik kiváló főpapja bölcsességének volt évtizedeken át tanuja.

A GYŐRI ABLAK

A baloldali mellékhajó keresztelőkápolnájában a 3. az ún. győri ablak, *Zalka János győri püspök* adományából létesült. Az ablak nagyobb, alsó része a magyar királyleányokat mutatta: *Szt. Margit domonkos apácát*, fölötte a magyar címerrel; ő maga apácafátyollal a fején, kezében feszületet tartva; mellette áll *Szt. Kinga* (Kunigunda), a liliumot tartó lengyel királyné, fölötte a lengyel címer. A szent lábánál a *törött félhold* annak emléke, hogy *Szobieszky János lengyel király* az 1683-i bécsi ütközet előtt *Szt. Kinga* közbenjárását kérte, a győzelem után pedig hálából Szandecbe zárandokolt a királyné sírházhoz.

Az üvegfestmény felső részét *Szt. Rozália*, *Palermo védőszentje* és *Szt. Borbála vértanú*, a bányászok és tűzérsek patrónusának képe díszítette. Alul volt elhelyezve *Zalka János püspök neve és címere*.

Az *esztergomi ablakot* *Simor János*

esztergomi bíborosérsek adományozta. A költségekre a bíboros 2600 forintot fizetett. Ennek az ablaknak a tervét is a *Jobst-tesvérek* készítették s a kivitelezést szintén a bécsi *Geyling-cég* végezte.

A kereszthajó jobboldali nagy üveglakán — *Ferenc József* adományaként, *Clunyt* fivére, *Miksa* mexikói császár emlékére — a templom tervrajzát tartó ablak felé forduló s a Monarchia nemzetiségeit jelképező nyolc leányalak között az 5. a *magyarságot képviselte*, ruháján a magyar címerrel. A csatlakozó jobboldali kápolna valamennyi üveglakát a *Trefort Ágoston* kultuszminiszter által Budapestre hívott *ifj. Kratzmann Károly* üvegfestő-műtermében készítették s alkotásai — kritika szerint — felülmutatták a bécsi műhelyek készítményeit.

EGY MEG NEM VALÓSÍTOTT MAGYAR ÜVEGABLAK

Az oltárkórust lezáró 7 nagyméretű *Szt. Péter*-ablak közül, két üveglak elkészítését az *egri és zágrábi érsek*ek, valamint az *erdélyi, nagyváradi és veszprémi püspökök* adományai tették lehetővé. A *Trenkwald*-tervezte *Mária-élete* ciklus 14. üveglakát (*Jézus segít Szt. Józsefnek* és a *kánai mennyegző*) *örgróf Pallavicini Sándor* és neje, *gr. Széchenyi Irma*, ajándékozták.

A magyar vonatkozású üvegfestmények kapcsán szólnunk kell a fogadalmi-templom legnagyobb jótevője, *Zarand Márton* emlékére tervezett, de elfelejtett és végleg elmaradt színes üveglakról. A tervezőépítész, *Ferstel*, 1875-ben az építőbizottságnak megküldött üvegfestmény-tervezetében kihangsúlyozta, hogy a fogadalmi-templom számára juttatott legnagyobb adomány *Zarand Márton*tól való, aki aradmegyei *Seprős-i* birtokát a bécsi fogadalmi-templomra hagyta. *Ferstel* terve az első kóruskápolna üveglakát szánta *Zarand Márton* emlékének megörökítésére. Három év múlva azonban egyik beadványában *Ferstel* módosítja tervét és azt javasolja, hogy a jelzett kóruskápolna-ablakot báró *Klein Béla* kapja meg és *Zarand Márton*nak más módon állítsanak emléket. Tudomásunk szerint sem levéltári, sem egyéb adatok nem szólnak többé a nagylelkű magyar adományozónak szánt emlék megvalósulásáról. Így sikadt el jóakarata hiányában és a kort jellemző bürokrácia útvesztőiben az erkölcsileg föltétlenül kötelező hála egyik fontos tanujele. (Folytatjuk)

A nyelv egyik legféltőbb kincse, egyik legfőbb dísz a nemzeteknek, s a nemzeti léleknek mind igen szép képe, mind hív fenntartója s ébresztője.

Kazinczy Ferenc

A VATIKÁN ÉS JERUZSÁLEM

Az elmúlt hetekben felvetődött a *Szentatya* esetleges *izraeli* utazásának terve is. *Shamir* izraeli külügyminiszter római látogatásakor az izraeli kormány hangoztatta: nincs akadálya a pápa szentföldi útjának. Izrael és a Vatikán között nézeteltérések vannak a Jeruzsálem kérdésében. A Vatikán szerint a közelkeleti problémának ez az egyik legfontosabb és legkényesebb kérdése. A jeruzsálemi kérdést nem lehet leegyszerűsíteni azzal, hogy kijelentik: mindenki szabadon látogathatja a szent helyeket. Jogilag is biztosítani kell, hogy keresztények, zsidók és muzulmánok egyforma elbánásban részesüljenek; Jeruzsálemnek nemzetközi jogi státust kell adni, és ez a státus nemcsak egyetlen fél érdekét kell hogy tükrözze. — Ez a vatikáni álláspont.

Kedvezményes áron kapható!

AZ IRODALOM VILÁGA

A könyv az irodalomelmélet alapkérdéseit tárgyalja, bő szemelvényeket nyújtva a világirodalom remekíróinak műveiből. Pl. csak a költői műfajokat ismertető fejezeteket 100-nál jóval több gyönyörű vers illusztrálja.

Tanároknak, felsős diákoknak és az irodalom iránt érdeklődőknek melegen ajánljuk.

A több mint 300 oldalas szépké-állítást, egészvásznonkötésű könyv ára csak 15.— DM, tengerentúltra 10.— \$ + postaköltség.

Rendelje meg az „Életünk” címén!

KISBARÁTI GYULA:

Mária-kultusz a magyar földön

II. RÉSZ

A középkori magyar egyházban mindig nagy fénytel ünnepelték meg az „Immaculata conceptio” ünnepét. Sőt! Amikor Mátyás király Bécs városát elfoglalta, elrendelte, hogy az osztrákok is hasonló ünneppel és szeretettel üljék meg Mária fogantatásának ünnepét, miként a magyarok között szokás.

A Szűzanya tisztelete a magyar középkorban töretlen.

Már Bonfini feljegyezte, hogy Buda népe 1495. december 8-án „a fellegek közt föltűnni látta Máriát”, viszont a papság körében, különösen a franciskánus és dominikánus hittudósok között éktelen dispute folyik a szeplőtelen fogantatás kérdésében.

A balkáni eredetű bogumilizmus terjedése idején a magyar egyházban valószínűleg Máriás missziós-mozgalom jelentkezik, amit magukra vállalnak a szerzetesrendek és erőteljesen támogatnak a királyok is. (Nagy Lajos királyunk éppen a bogumil-eretnekség fölött aratott győzelem (1377) hálójaként építteti a Szűzanya tiszteletére a Mária-cell-i háromhajós gótikus templomot. Szerk.)

Királyainknak nemcsak vallási, hanem politikai szempontból is érdekük volt a balkáni-bizánci eretnekségek felszámolása.

A huszitizmus jelentkezésével az említett mozgalom újra fellángol, amit különösen a török veszéllyel hoznak kapcsolatba. Mária eltapossa az eretnekség kígyóját és feltartóztatja a pogányság előretörését. Lába alatt a török félhold utal a Szűzanyának majdani, a felszabadító háborúk idején diadalmaskodó szerepére.

IV. Sixtus pápa — aki maga is ferences volt — búcsú kiváltságokkal ruházza fel a Napbaöltözött Asszony ábrázolásait, vagyis búcsúban részesülnek, akik ilyen kép vagy szobor előtt végzik ájtatosságukat.

Hazánkban az obszerváns klostromokból, mint megannyi fókuszról sugárzik a Mária-tisztelet, főleg a törököktől fenyegetett országhatárokon, moldvai végeken, Bákó és az erdélyi kolostorokban (Csiksomlyó, Marosvásárhely). Csiksomlyón 1510-ben felállítják a Napbaöltözött Asszony egyik nagyhatású kegyszobrát. A Napbaöltözött Asszony képe a török ellen küzdő magyar végvári vitéz kardmarkolatán is feltűnik.

A MAGYAR MÁRIA-TISZTELET MEGÚJHODÁSA

Zrínyi Miklós így invokálja a Boldogságos Szűzet híres barokk eposzában:

*Músa! te, ki nem rothadó zöld laurusból
Viseled koszorúdat, sem gyöngye ágából!*

Figyelem! Figyelem!

Szamosi József MÁRIACELLI EMLÉKÖNYV Képes magyar kalauz

Az izléses kiállítású könyvecske a híres Mária-kegyhely történetét, bazilikáját és a kincstár nevezetességeit mutatja be, mindenütt kiemelve Máriacell magyar kapcsolatát.

A könyvet 14 fekete-fehér-, és 32 színes kép díszíti.

Megrendelhető az „Életünk” szerkesztőségében. Ára 12.— DM, vagy 6.— \$ és postaköltség.

*Hanem fényes mennyei szent csillagokból,
Van kötvé koronád holdból és szép napból*

Ebben az eposzi invokációban már nem a szenvedő magyarság fájdalma, hanem a megújított barokk-katolicizmus bátorsága, öröme nyilatkozik meg. Pázmány Péter, aki Zrínyi Miklósnak volt a nevelője, az ellenreformáció diadalra vitelével megteremtette a Regnum Marianum új eszmei alapjait és feltárta lelki forrásait a magyar nép újkori feltámadásának. A magyar nép a Szűzanyának tulajdonította, hogy megszabadult a török rabságból.

Az Árpádok Mária tiszteletét az ünnep megtartására vonatkozóan átvették a Habsburgok is, akik Bécsben megerősítik Mátyás király említett rendelkezését főleg a magyarság megnyerése érdekében. Mátyás stílusát követve I. Ferdinánd is a Szűzanya képmását vereti pénzeire. — II. Ferdinánd óta a Napbaöltözött Asszony tűnik fel a Habsburg pénzekben. A király egy ünnepi alkalommal megfogadta, hogy a Szent Szűzet, követve Szent István ősi példáját, birodalma Patronájává választja és napját családjával, udvarával, országával és tartományaival együtt szigorú vigília-bőjt megtartása mellett megünnepelteti.

Az országnak a török hódoltságból való megszabadulása ismét szükségessé tette az ősi egyházi szervezet renovációját, ami lehetővé vált a papnevelés erkölcsi, szellemi megszigorításával. (A tridentini zsinat határozatai a papnevelésről érvényben voltak egészen a II. Vatikáni Zsinatig!)

A magyar katolikus egyház horizontálisan újra eléri középkori Mohács-előtti

határait, a vallás elmélyítéséhez azonban az újkor nevezetes szerzetesrendjei is tevékenyen hozzájárulnak (a népszerű ferencesek, a jezsuiták és a köznevelésben résztvevő piaristák). Pannónia szakrális kultúrája ismét megelevenedik, éppúgy, mint ahogy újra virágba szökken a magyarok bejövetelekör és megtérésekor. A barokk-kori I m m a c u l a t a - k u l t u s z n a k kiterjedt emlékei maradtak fenn a történelmi Magyarország egész területén.

A Mária kultusz hazánkban nemcsak a régi szakrális gócpontokra támaszkodva újul meg, hanem a nyugati katolikus országokból, Franciaországból és Ausztriából terjedve új elemekkel gazdagodik. Ilyen volt pl. Mária eljegyzése, másként menyegzőjének ünnepe (a naptár szerint január 23). Az ünnepi kultuszforma Franciaországban eredt, még a XV. században, de pápai hozzájárulással Európában a franciskánusok terjesztik lelkesedéssel mindenfelé. Később összefonódik Szent József kultuszával.

Ez az ünnep különösen a Habsburg-monarchiában lett igen népszerű. Lipót császár fiúgyermeké késett, de amikor megszületett, hálából a trónörökös Mária eljegyzése ünnepén Józsefnek keresztelték. 1690-ben, még atyja életében megkoronázták, sőt a Habsburgház kérésére a pápa a születésnapot ünnepi rangra emelte az egész Monarchiára kiterjedő érvénnyel. A kihalástól reitgő dinasztia nagy ünnepélyességgel terjesztette, propagálta a családi születésnap megünnepelését.

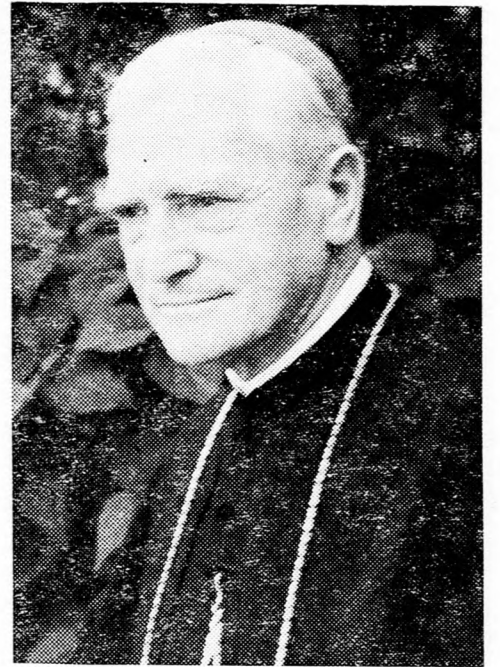
Az ünnep népszerűsége abból is fakadt, hogy az ünnepet a hívek az asszonyi sors és hivatás megdicsőítésének tekintették.

Az ateista „átnevelés” módszerei Kárpátalján

A kárpátaljai magyarság számára Ungváron megjelentetett Kárpáti Igaz Szó nevű napilap — amely sivárságával a bukaresti Előren és a pozsonyi Új Szón is túlsz — a Szovjetunió kivül nem terjeszthető. Egy mosi Nyugatra kijutott, 1980 március 1-i szám „Szombati világnézeti fórum” rovatának „Főleg egyéni megközelítéssel” című cikkéből idézzük az alábbi kivonatot.

Arról már meggyőződünk, hogy vallásellenes küzdelmünk akkor a legeredményesebb, ha komplexszerűen véghezvük, céltudatosan összehangoljuk a hívő emberekre irányuló ráhatás legkülönbözőbb módszereit. E módszerek közül az egyéni megközelítés vezető szerepét játsszik. Az ateista agitátornak ahhoz, hogy segítsen a hívőknek megszabadulni a vallási csökevényektől, fontos minél közelebről megismernie őket, életkörülményeiket, életvitelüket. Nem szabad megfélemlenünk arról, hogy tisztánunk kell vallásosságuk okait, eredőit. A hívő emberek közt túlsúlyban vannak az idősebbek. Nem könnyű világnézetüket megváltoztatni, meggyőződésüket megingatni, hisz mindvégig „istenfélelemben” nevelődtek, éltek. Ők, s a hozzájuk hasonló hívők nem szoktak — és nem is hajlandók — ateista rendezvényekre, előadásokra járni. Ezt igyekszünk látogatásaink révén pótolni. A legtapintatosabban szoktunk eljárni velük szemben, hogy fesztelenül, felsza-

badultan érezzék magukat, megértsék, hogy a pedagógus-agitátor csak a javukat óhajtja és semmiképp sem akarja rájuk kényszeríteni akarátát, gondolkodásmódját. Bár mindig egyszerű, közérthető, helyi példákhoz, tényekhez kötődő témákról beszélgetünk, az idősebb korosztálynál nem értünk el gyors eredményeket. Tapasztalatból azonban mondhatom, hogy törekvéseink mégsem voltak hiábavalók. Az egyéni megközelítés módszere ugyanis nem csupán egy-egy hívőre gyakorolt kisebb-nagyobb hatást, hanem belső családi világukra is. Noha rendszerint csak egy-két emberrel foglalkozunk, néha nem is annyira náluk vettünk észre, tapasztaltunk kedvező változásokat, hanem inkább környezetükben. Ennek felismerésében helyeztük aztán előtérbe a megelőző, ún. profilaktikai munkát. Arra törekedtünk, hogy elhatároljuk, elszigeteljük a fiatalabbakat a vallási csökevények hordozóitól, megóvjuk őket a nemkívánatos szellemi örökségtől. Úgy hiszem, ez az a terület, ahol szép sikereket mondhatunk a magunkénak. Még a megrögzöttebb hívők is el-elengedik már a különféle — részint iskolai — rendezvényekre gyerekeiket, nem vonják ki őket az iskolai közéletből. Nem hagyjuk magukra azokat a fiatalokat, akik vallásos környezetben élnek. Tudjuk, nem állhatunk meg félúton, továbbbi sikereket csakis sokrétű vallásellenes küzdelemmel érhetünk el. E téren nem szorítokozunk a csupán iskola biz-

Márton Áron

egyik utolsó fényképe

A Párizsban megjelenő *Catcombes* nevű francia katolikus folyóirat kéthasábos cikkben méltatja Erdély ősszel elhunyt nagy püspökét, Márton Áront. Megállapítja, hogy az erdélyi magyar katolikuság lelkipásztorának halálával az üldözött egyház egyik legigazibb és legrokonszenvebb képviselője távozott az élők sorából. Olyan egyéniség, aki szálla volt mindenfajta szélsőséges ideológia szemében. Részletes visszapillantást ad Márton Áron életpályájára, kiemelve a püspök gazdag, egyenes, ugyanakkor egyszerű egyéniségét. Márton Áronról igazán elmondható, hogy Isten embere volt — írja a párizsi lap.

ANGOL PÜSPÖKÖK A KELETEURÓPAI NÉPEKRŐL

ANGLIA KATOLIKUS PÜSPÖKEI nemrég nyilatkozatot adtak ki a kommunista uralom alá került középkelet-európai államokról, illetve népekről. A püspökök pásztorlevele rámutat, hogy az európai keresztények 50 százaléka Keleteurópában él. Szilárdaságuk, bátorságuk a szenvedések közepette nagy ihletés a mi számunkra is, — mondja a püspökök körlevele. Az angol püspökök európai kérdésekkel foglalkozó bizottságnak elnöke, Cormac Murphy-O'Connor, Brighton püspöke kijelentette: a helsinki és a madridi európai biztonsági konferencia alig ért el valami eredményt. Európa problémái elsősorban erkölcsi problémák, az emberi jogok, az önbecsülés, a személyes autonómia, a hagyományok és az örök értékek kérdése. Az angol püspökök felszólítják az angol keresztényeket, hogy létesítsenek szoros és személyes kapcsolatokat a kommunista országokban élő keresztényekkel.

*

A SIXTUSI-KÁPOLNA RESTAURÁLÁSA

A Vatikánban rövidesen megkezdődik a Sixtus-i kápolna restaurálása. Mindezekelőtt Michelangelo nagy falfestményét, az Utolsó ítéletet veszik munkába, ezenkívül a mennyezet freskóit, de Botticelli, Perugino, Signorelli, és Ghirlandaio képeit is. Hat restaurátor végzi a munkát amely előreláthatólag 10-12 évig tart.

tosította keretekre. Tennivalóink ismeretek. Feladatainkat így körvonalazta Szerbickij elvtárs, a Szovjet Kommunista Párt Központi Bizottsága Politikai Bizottságának a tagja, az Ukrajnai Kommunista Párt Központi Bizottságának első titkára: „A vallási csökevények elleni harcban az a fő, hogy jelentősen javítsuk a hívőkkel folytatott egyéni munkát, biztosítsuk a vallásról szóló törvény szigorú betartását, s nagyobb mértékben gondoskodjunk az új szertartások meghonosításáról.” S mi, kommunisták, ateista agitátorok e feladat minél eredményesebb megoldásáért szorgoskodunk.

*

FIGYELEM! Az októberi közös római magyar zárandoklat miatt a Mattsee-i Szt. Korona emlék avatását és a máriacelli zárandoklatot a jövő évre halasztjuk el. (Szent Korona bizottság)

Hazai figyelő

Magyar egység

A két világháború közötti években az egykétben látták az ország tragédiáját, vagyis abban, hogy nagyon sok család beírta egy gyermekkel és a családi vagyoni megőrzése érdekében lemondott a további gyermekáldásról. A mai Magyarországon problémája sokkal súlyosabb, az egykét ugyanis időközben felváltotta az egység. A keresztény erkölcsi alap aláaknázásával egyidejűleg nő a terhesség megszakítások száma és csökken a természetes szaporulat. Az eredmény: a mai magyar családok *egyharmadában* nincs gyermek. Ma már az ötven éven felüliek csaknem annyian vannak, mint a húsz éven aluliak. 1970 és 1980 között a 15–19 évesek száma 30 százalékkal visszaesett, ami munkaerőutánpótlás szempontjából súlyos problémát jelent. A természetes szaporulat a hetvenes évek elején 20–30 ezer főre esett vissza. Tavaly, az év első felében a halálozások száma meghaladta a születéseket és évi szinten is csak 0,3 ezrelék volt a természetes szaporulat.

Bár az „egység” vidéken ugyanúgy hódít, mint a városokban, még mindig falun találjuk a legtöbb nagy családot. Kisebbség a gyerekszám a gyári munkások között és még alacsonyabb ott, ahol a családfő szellemi foglalkozású. 1970 óta az eltartott gyermekek száma 500 ezerrel csökkent, ugyanakkor az aktív dolgozóké 70 ezerrel, a nyugdíjasoké pedig 8000 ezerrel emelkedett. Az inaktív keresők (nyugdíjasok) száma tíz év alatt 57 százalékkal nőtt és 1980 elején már 2,2 millió ember, a lakosság egy ötöde tartozott ebbe a kategóriába. Az aktív keresők számaránya csak akkor éri el az 50 százalékot, ha a gyermekeséggel otthon maradó anyákat is hozzájuk számítjuk.

Miután 1956-ban és 1957-ben — moszkvai utasításra — valamennyi kommunista államban bevezették az abortuszt, egész Kelet-Európában csökkent a népszaporulat. A visszaesés aránya azonban országonként változott. Nincs mit csodálkozni azon, hogy a népi demokráciák közül a katolikus Lengyelországban a legkisebb a művi abortuszok száma: 1979-ben száz élveszületésre 33 terhességmegszakítás jutott. Magyarországon viszont olyan év is, amikor az abortuszok száma 30 százalékkal meghaladta az élveszületéseket. Romániában 1966-ban megtiltották az abortuszt olyan nők számára, akiknek még nincs négy gyermekük. Az intézkedés hatására egy év alatt *megháromszorozódott* a születések száma. Azóta is Romániában a legmagasabb a termékenységi arány, egy nőre 2,5 gyermek jut. Magyarországon viszont, akárcsak a hetvenes évek elején, most is 2 alatt van ez az arányszám, vagyis nem éri el a népesség fenntartásához szükséges gyermekszámot. Népünk ellenségei számára az egység a legbiztosabb út ahhoz, hogy letörüljenek bennünket a Kárpát-medence néprajzi térképéről.

Táncházz, vagy diszkó...

Köztudomású, hogy Magyarországon, az ifjúság sorában, a hetvenes évek közepe óta mind nagyobb népszerűségnek örvend a népdal, a néptánc és általában megnőtt az érdeklődés a népkultúra iránt. A diszkó kultúra leáldozóban van és országszerte egyre több táncházz nyílik. Hivatalos körökben sokan rossz szemmel nézik a népi kultúra reneszánszát, mert abban a nacionalizmus

megnyilvánulását látják. Ennek nyílt beismerését azonban még a pártajtó is fenntartással fogadta. A Népszabadság március 8-i számában ez áll: „Egy művelődésméleti megbeszélés előkészítő anyagában olvastam azt a meghökkentő gondolatot, hogy a műkedvelő népitáncosok tevékenységében a *nacionalizmus veszélye* fenyeget, ha csak magyar táncokat ropnak, ahelyett, hogy internacionalizmusuk illő tanúságaként külföldi táncokat is járnának.” A cikkíró joggal állapítja meg, hogy ilyen alapon nacionalizmussal vádolhatnák a magyar bélyegeket gyűjtőit ugyanúgy, mint a magyar konyha rajongóit. Jellemző, hogy a kommunista rendszer, amely tudatosan törekszik a történelmi és magyarság-tudat elsorvasztására, mennyire érzékenyen reagál a nemzeti érzés legenyhébb megnyilvánulásaira is.

Névadó, vagy keresztelő?

A nagykökényesi tanács könyvtárosnője azzal a kérdéssel fordult a budapesti rádióhoz: felelősségre vonhatják-e munkahelyén azért, mert megkereszteltette gyermekét, noha a tanácselnök előre felszólította, hogy névadót tartson. Amikor a tanácselnök megtudta, hogy megkereszteltette gyermekét, megfenyegette: számoljon a következményekkel! — A rádióriporter kérdésére a tanácselnök utalt arra, hogy a könyvtárosnak a párt politikájának megfelelően kell feladatait elvégeznie, így hát az illető anya helytelen, kettős játékot folytatott, amikor megkereszteltette gyermekét. A tanács arra törekszik, hogy a társadalmi szertartások száma emelkedjen. Ennek eredményeként a legutóbbi 3-4 évben öt névadó, 2 kisesküvő és egy szertartás nélküli temetés volt a nagykökényesben. Hogy ez a szám így alakult, abban nagy szerepük van a közművelődésügyi területén dolgozóknak, így hát a tanács dolgozóktól joggal várható el, hogy névadót tartsonak — mondotta a nagykökényesi tanácselnök.

A mohácsi avar-kori település

Nem messze a mohácsi csatatérről, a Kölked-Feketekapu nevű helyen folyik a Kárpát-medence legnagyobb avar-kori településének feltárása. Száztfiz ház, ötven szabadtéri kemence és számtalan gödör alapján már kezd kirajzolódni a VI.-VIII. századi falu rendszere. 1970 előtt a kutatók fel sem tételezték avar-kori település létezését, mivel az avarok nomád népnek tartották. A dunaújvárosi partszakadás adott új irányt a kutatásnak. A mohácsi ásások során a házak között 2-3 m mély, harang alakú gabonatarló gödrök kerültek felszínre és ezek egyértelműen megtelepedett népességre utalnak, akárcsak a házakon kívül felfedezett sütőkemencék. Az előkerült malomkövek feltűnően kis méretűek. A faluhoz tartozó temető, amely megnyitáskor, a VI. század közepén még germán kultúrát tükröz, a VIII. századra jellegzetesen késő-avar közösség temetkezési helyévé változott. A sírokból kereszték is előkerültek, feltételezhető tehát, hogy az avar falu lakói között keresztények is voltak. A település teljes feltárása és a leletek értékelése talán közelebb hoz bennünket annak a László Gyula által felvetett kérdésnek a megválaszolásához, hogy mennyiben tekinthetők a késői avarok korai magyaroknak...

Magyar zarándoklat Rómába

Február 24. és 25-én a magyar főlelkesek az európai Papi Szenátus tagjaival az idén először ülészttek közösen a magyar lelkipásztorkodás legfontosabb problémáiról. Az ülést felelősségérzet, tárgyilagosság és testvéri szeretet jellemezte. Az erről szóló jegyzőkönyvet minden paptestvérnek elküldték.

Az egész magyar nyilvánosságot érdeklő határozatok legfontosabbja:

a közös római zarándoklat

1981. október 3–9-ig.

A nyugati országokban élő katolikus magyarok Szent Erzsébet hálaálmának 750. évfordulója alkalmából Rómába zarándokolnak.

A zarándoklat fénypontja: találkozásunk II. János Pál pápával. Minden reményünk megvan, hogy a Szentatya megkülönböztetett szívettel fogad bennünket.

Rómában közös magyar program is lesz:

— Fogadás a Szent István zarándokházban, ugyanott kulturaprogram.

— Az egyes csoportok szentmiséje a Magyarok Nagyasszonya kápolnában és két jeles római bazilikában.

— Magyar vezetés mellett megtekintjük Róma nevezetességeit: Colosseum, Katakombák, Forum Romanum, Vatikáni Múzeum stb.

— Kirándulási lehetőség: Frascati, Ostia, esetleg Montecassino, stb.

A zarándoklat helyi szervezését az illetékes magyar lelkesek vállalták. Jelentkezés, információ stb. náluk történik. Az érdeklődők tehát vegyék fel a kapcsolatot az illetékes magyar lelkeszel.

Részletes programot a következő számban közlünk.

A Burg Kastl-i Gimnázium ügyében

Az európai főlelkesek és az európai Papi Szenátus az idén Banneaux-ban (Belgium) február 24–25-én közös konferencián ülészttek. — A Kastl-i Magyar Gimnázium ügyében a következő nyilatkozatot adták ki:

1. Mi európai magyar katolikus főlelkesek és az Európai Papi Szenátus, megrendülten és nagy aggodással követjük tanácskozásaink alkalmából a Kastl-i iskolában fellépő válságot és kezdettől fogva kerestük a megoldást.

2. Különösen azért érintett minket a kérdés egészen közérőrl, mert négy emigráns paptársunk sorsáról is volt szó, akik életük legszebb éveit a magyar if-

AZ UKRÁN KATAKOMBA-EGYHÁZ

II. János Pál pápa Rómában ortodox teológus növendékeket fogadott, ugyanakkor amerikai ukrán hívek küldöttségét is. A nyugatnémetországi, regensburgi papi szeminárium növendékeinek kifejtette, mennyire szükséges a teológiai párbeszéd az ortodox egyház és a katolikus egyház között.

A pápai fogadás abból az alkalomból történt, hogy *Slypij bíboros*, leMBERGI érsek, a száműzetésben élő ukrán főpap két új püspököt szentelt, az 56 éves *Stephen Sulik* philadelphiai metropolitát, és a 65 éves *Lotocki* püspököt, a chikagoi ukránok főpapját. *Slypij bíboros* cikket írt a Königsteinben megjelenő „Echo der Liebe” időszi kiadványban. Ezt a folyóiratot a keleteurópai egyházakat támogató papi szervezet adja ki, amelynek élén *Werenfried van Straaten* premontrei atya áll. Az Echo der Liebe nemrégiben külön magyar számot is kiadott, amelyben utalt az állami egyháziügyi hivatal káros szerepére, az egyház guzsbakötésére és megemlékezett *Mindszenty bíboros* áldozatos életéről. A mostani, ukrán számból megtudjuk, hogy *Werenfried* atya szervezete eddig 800.000 dollárt bocsátott az Ukrajnában üldözött egyház megsegítésére. *Slypij bíboros* pedig tájékoztatót adott az ukránjai úgynevezett *katakomba-egyház* helyzetéről. Megállapította, hogy ennek a földalatti egyháznak legkevesebb 4 millió tagja van. „Az istentagadó rendszernek — mondotta — nem sikerült a vallást megsemmisítenie. Az ukrán egyház él, ennek legnagyobb bizonyítéka az egyház mártírúma. A kommunista rendszertől az egyház semmit sem várhat” — mondotta *Slypij bíboros*.

júság nevelésének szentelték és kitűnő munkát végeztek. A helyzetet súlyosbította az, hogy a négy pap kiválása után nem sikerült azonnal megfelelő pótlást találni.

3. Valamennyien tudatában vagyunk annak, hogy az iskola életére közvetlen jogi illetékességünk nincsen; erkölcsi kötelességünknek tartjuk azonban a fenntartásért felelős Iskola Bizottság figyelmét arra felhívni, hogy a jövőt csak úgy látjuk biztosítva, ha az iskola működése és vezetése a megindulásnál lezögegett vallás-erkölcsi és nemzeti eszméknek megfelel. Ennek egyik fontos biztosítékát a megfelelő számú egyházi tanerők alkalmazásában látjuk. Erkölcsi felelősségünket az a tény is megerősíti, hogy az iskola megalapítása és fenntartása nagy mértékben katolikus segítséggel vált lehetővé.

4. Bizalmunkat előlegezzük mindazoknak, akiknek szívügye az iskola helyzetének konszolidálása, azonban természetesen találjuk, hogy az iskola jövőbeni működéséről főleg az Iskola Bizottság egyházi tagjai részéről kimerítő információt kapjunk.

5. Miközben elismerjük a jóindulatú és építő bírálat jogosságát, reméljük, hogy a nyilatkozatunkkal a sokszor mesterségesen felszított viták megszűnnek. Kérjük az intézet minden igazi barátját, hogy erkölcsi és anyagi támogatásával igyekezzék intézetünknek, a szabad magyarság e szemefényének, virágzását előmozdítani.

Banneaux, 1981 február 27.

Kastl-ból indult...

DR. IGÓ-KEMENES TIBOR, a Burg Kastl-i Magyar Gimnázium volt tanulója, febr. 25-én a Müncheni Egyetem orvosi fakultásán sikeresen habilitált. — Az egyetemen biokémiát tanult s 1971-ben a természettudományi karon avatták doktorrá. Azóta molekuláris biológiával, közelebbről: a biológiai folyamatok molekuláris alapjainak felkutatásával foglalkozik. Önállóan végzett kísérleteinek eddigi eredményeiről 16 publikációja jelent meg különböző nemzetközi szakfolyóiratokban és több egyetemen (Berlin, Marburg, Tübingen, Bochum, London és Basel) számolt be. Habilitációs előadását az orvosi fakultás tanszéke vezető professzorai előtt „A géntechnológia orvosi aspektusai” címmel tartotta.

Az egykori Burg Kastl-i diák iudományos előrehaladásához további sikereket kívánva gratulálunk.

Az élet könyvéből

Dr. Schirilla László, a menekült jogok, törvények és rendelkezések élő enciklopédiája, akinek élete az európai országokra dobott hazatlanok védelmében égett el, 1981. február 20-án, Wachberg-Pech-ben visszaadta munkában emberszereteiben, önmagát felejtő szolgálatban nemessé érett lelkét Teremtőjének. Annak akiben hitt, akiben remélt és akit tiszta szívvel szeretett, s akihez elvitte gazdag életének termését, hogy abban a fogadtatásban részesüljön, melyet Jézus a talentumok példabeszédében így fogalmazott meg:

„Jól van, te hűséges, derék szolgá! Mivel kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe.”

Önzetlen felebaráti munkásságáért a német állam a „Verdienstorden der Bundesrepublik Deutschland” érdemrenddel tüntette ki. A lelkéért felajánlott szentmise után 1930. február 27-én testét a Wachberg-Villip-i temetőben helyezték örök nyugalomra. Ahová nemcsak szeretett felesége, szül. Komondy Magda három gyermeke: Nausikaa, Achil és Mary kísérték el, hanem nagyszámú magyar és német tisztelője és barátja; köztük a Máltai Lovagrend magyar tagozatának képviselői, melyeknek ő is, a „Tisztikereszttel” kitüntetett lovagja volt. A halott kívánsága volt, hogy virág és koszorúk helyett a gyászolók adakozzanak egy Magyarországon építendő templomra.

AUSZTRIA

Linz: Keresztelés: **Bagi Rudolf**, B. Győző és **Osizmár Rozália** fiát, 1981. febr. 15-én keresztelték a Neue Heimat templomban.

Bécs: Keresztelés: **Kovács Krisztiánt**, K. Géza és **Bálint Irén** elsőszülöttjét, 1981. márc. 8-án keresztelték. — Az Úr áldása kísérelje az újszülöttet!

BELGIUM

Brüsszel: Halálozás: **Kerek József**, (52) hosszú szenvedés után gégerakban meghalt; febr. 26-án temették az Evere temetőjében; — **Bugyi István** (67) 26-án Hartival — St. Hubertben. — Nyugodjanak békében!

A Kereszttségben részesültek: **Angyal Zoltán János**, — Zoltán és **Gelencsér Éva** fia **Winterslag**-ban; — **Angyal Patrik Michel**, — Lajos (ifj.) és **Krivák Ildikó** fia **Winterslag**-ban; — **Quici Patrick Imre**, — **Alphonse** és **Noszik Ilona** fia **Grace-Hollogne**; — **Bayau Michael József**, — **Michel** és **Heim Éva** fia **Verviers**; — **Libert Frederic**, — **Roger** és **Földesi Katalin** fia, **Elmalie-Mons**; — **Gornicsecz Tamás**, — **Lőrinc** és **Cseri Mária** fia, **Grace-Hollogne**. — Gratulálunk!

Házasságot kötöttek: **Visconti Elza** és **Tran Hien Thoai Liège**-ben; — **Tatay Sabine** és **René Barthelemi Liège**-ben; — **Gornicsecz Stefan** és **Catherine Meunier Liège**-ben. — Éljenek boldogan!

Elhunytak az Urban: **Toth Péterné szül. Viszket Erzsébet** 78 éves, **Eisdenben**; — **Thury János**, 68 éves, **Eisdenben**; — **Bánk László**, 82 éves, **Liège**-ben. — Nyugodjanak békében!

FRANCIAORSZÁG

KERESZTELÉSEK PÁRIZSBAN

1980. Január: **Károlyi Elisabeth**, **Christine-Ildikó-Mária**, **Károlyi Georges** és **Edzard Angélica** lánya, febr. 16-án — 1980. Február: **Juhász Elisabeth**, **Juhász László** és **Velicki Mária** lánya, május 4-én; — 1980. Március: **Ruszká Mária-Ildikó-Ida**, **Ruszká László** és **Biró Agnès** lánya, június 8-án; — 1980. Április: **Arany**

Gábor-Vajk-Buicsú, Arany István és **Merizen Evelyné** lánya, okt. 10-én; 1980. Május: **Sebestyén Véronika**, **Sebestyén Katalin** és néhai **Nagy András** lánya, nov. 21-én (törvénytelen-post-humus); — 1980. Június: **Jankovich Krisztina Mária** gróf **Jankovich István** Egyházközségi Tanácselnök és **Buderer Agnès** 2-ik lánya, dec. 13-án; — 1980. Július: **Millerioux Frédéric Sebestyén**, **Millerioux Ginette** és **Teleki István** lánya, aug. 21-én; 1981. Január: **Vad Béatrice Nathalie**, **Vad István** és **Madarász Erzsébet** lánya, márc. 8-án. — Az Úr kegyelme kísérelje őket életútjukon!

Házasság: **Futaki Hadik Ilona** grófnő és **Lassus Jean** lánya, **Erzsébet**, 1980. nov. 28-án házasságot kötött **Jean Magnan de Bornier**-rel, **Philippe** és **Jacqueline de la Forest Divonne** grófnő fiával; — **Pelé Benoit**, **Charles** és **Carabin Gisèle** fia és **Raksányi Ildikó**, + **Raksányi Árpád** és **Jausz Éva** lánya, 1981. márc. 7-én házasságot kötöttek a **Versailles-i** egyházmegye **Manrepas** nevű plébániáján. Sok szerencsét kívánunk!

Halálozás: **M. Mihalovits Ottó**, 61 éves; — **M. Felkay Ferenc**, 60 éves; — **Mme. Veszi Istvánné**, 51 éves; — **Melle Győri Edit**, 53 éves; — **Nagy András**, 27 éves; — **Bartha Réka**, 9 hónapos (autóbaesés); — **Kiss Sándor**, 52 éves; — **Vereb János**, 92 éves; — **Sándorfi Gyuláné**, 65 éves; — **Vilcsinszky Károly**, 89 éves; — **Kovács Dávid**, 86 éves. — Nyugodjanak az Úr békéjében!

NÉMETORSZÁG

München: Házasság: **Csonták Ferenc** és **Mahlke Irene** 1981. febr. 21-én **Marktbreiten**ben házasságot kötöttek. — Gratulálunk!

Halálozás: **Simon Lajosné szül. Kalinka Marja Mária**, 76 éves korában 1981. febr. 21-én, **Regensburgban** elhunyt, temették ugyanott febr. 25-én; — **Hartai Béláné szül. Heril Leopoldine**, 70 éves korában 1981. febr. 2-án **Gautingban** elhunyt; temették ugyanott febr. 5-én; — **Tölgyes Mihály** 73 éves korában 1981. márc. 15-én **Waldkraiburgban** meghalt; temették ugyanott márc. 19-én. — Nyugodjanak békében!

Neuburg a / Donau

Egy lelkes és hűséges magyar hívő közösség, akiket nem lelkész, hanem egy magyar fiatal főorvos tart össze. A hűvek 50 %-a nem is magyar, hanem magyar népi német, akiket a háború után kidobott a rendszer hazájukból, Magyarországról.

Tucatnyian sincsenek a kis városkában, de a környékeliekkel megtöltik az ősrégi Szt. Erzsébet kápolnát a helyi kórházban. 1973-ban, a már megboldogult **Ádám főlelkész** karolta föl őket, amikor az ottani magyar hősi temetőt koszorúzták meg. Azóta **Kölley György** európai cserkész-főparancsnok látogatja őket. Kiszegített azóta, hol **Fábián Károly**, hol **P. Békés jezsuita atya** és mások.

Március 15-én, ezidén, vagy 30-an voltak a szentmisén a kis városkából és a környékről. — Egy kis közösség a történelmi Magyarországról. Voltak ott magyarok vagy népi német magyarok a Bánátról, Erdélyből, a Bácskából és a Csonka Hazából. Mind egy szívvel-lélekkel imádkoztak ugyanazért a magyar hazáért és a szabadságért ezen a március 15-én.

Különös öröm ezt ma megélhetni az emigrációban és külön hála és elismerés illeti **Dr. Csernohorszky Vilmost** és feleségét ezért a munkáért. H. F.

OLASZORSZÁG

Keresztelés: **Róma: Giombetti Barbarát**, **G. Lanfranco** és **Forró Klára** kislányát 1979. okt. 16-án keresztelték. (A plébános csak most fedezte fel a családot). — **Trieszt: Cannata Éva Cristinát**, **C. Antonio** és **Hámori Éva** kislányát, 1980. dec. 7-én keresztelték **Pécsett**, ahol született. — **Torino: Onesti Cristinát**, **O. Carlo** és **Németh Lucia** második gyermekét, 1980. dec. 28-án keresztelték. — **Udine: Nicolettis Barbarát**, **N. Carlo** és

Bácskai Zsuzsanna kislányát, jan. 3-án keresztelték. — Isten éltesse a családot békében, szeretetben!

Még egy örömhír **Triesztből!** **Erdődy János**, aki 1980. aug. 10-én ünnepelte feleségével, **Simon Mária**val, házasságuk hetvenedik évfordulóját, jó egészségben és egyszerű szellemi frissességben betöltötte a századik évét! Gratulálunk és együtt örülünk!

Halálozás: **Róma. Hallgass Jenő** professzor, festő- és szobrászművész, 1980. dec. 29-én 68-éves korában meghalt. — **Castiglione della Pescaia (Grosseto):** Január 5-én, 66-éves korában meghalt **Heim Ilona** térje, **Nicoletti Mino**. A háborúban többször kitüntetett v. ejtőernyős századost katonapapok temették. — Nyugodjanak békében!

Keresztelések: **Palermo:** Február 8-án megkeresztelték **Marcello Alfonzót**, **Alfano Salvatore** és **Vidonyi Gissy** **Lukrécia** gyermekét; — **Arese (Milano):** Február 14-én megkeresztelték **Lorenzót**, **Dr. Scarpulla Antonio** és **Horányi Agnes** gyermekét. — Együtt örülünk a szülőkkel!

Halálozás: **Firenze: Január 17-én, 81 éves korában meghalt Prof. Toinay Károly**, éltizedek óta a **Casa Buonarroti** igazgatója, híres **Michelangelo**-szakértő;

— **Róma:** Január 25-én, 78 éves korában meghalt **Kincses Rufin**, ferences testvér, aki több, mint három évtizede teljesített szolgálatot **Rómában**; — **Róma:** Február 6-án, 71 éves korában meghalt **Tolnay Ákos**, filmíró és producer, aki a **Misszió** munkáját rendszeresen támogatta és a magyar szentmiséken is résztvett; — **Róma:** Ugyancsak febr. 6-án halt meg **ö.z. Rigoli Emilianoné sz. Keresztury Irén**; — **Latina:** a város melletti menekült-táborban február 11-én, eddig ismeretlen tettesek meggyilkoltak egy **Boros Zoltán** nevű, **Budapestről** nemrég érkezett, 26 éves szerencsétlen fiatalembert. — **R. I. Pace!**

Egy örömhír: **Balsamo (Milano): Prof. a Bónay Adélt**, a híres **Ettore Campogalli** mesternek volt tanítványa, ismert kamaranékesnő, elnyerte a **piacensai Konzervatórium** ének-tanszék katedráját. — Gratulálunk!

MAGYAR KÖLCSÖNKÖNYVTÁR

Többek kérésére közöljük, hogy a **Landesbibliothek** keretén belül működő magyar könyvtár szívesen fogadja minden Svájcban élő magyar-nyelven olvasni szerető jelentkezését. A könyvtár használata díjtalan. A könyvek cseréje posta útján történik.

Jelentkezés magyarul írásban. Cím: Schweizerische Landesbibliothek Ungarische Abteilung Hallwylstr. 15. — CH-3003 Bern

Yves de Daruvár:

A FELDARABOLT MAGYARORSZÁG

c. híres könyve magyarul, több színes és fekete fehér képpel és térképpel, kemény vászonkötésben, számtalan olyan fontos történelmi dokumentumot tartalmaz, mely a szerző másnyelvű kiadványaiban nem szerepel. Az izgalmas történelmi dokumentációt olvassuk anyanyelvünkön.

A könyv ára portóval együtt 40,— Sfr., vagy ezen értéknek megfelelő más valuta. Megrendelhető közvetlen a kiadónál:

EDITION BALOGH Postfach 19 - CH-8000 Luzern 5

Új könyvesemény! Megjelent!

Kapható! **Csonka Emil A FORRADALOM oknyomozó története 1945-1956**

Csonka Emil könyve hiteles történelmi mű, izgalmas olvasmány, hézagpótló munka, a forradalom kézikönyve, a 20. századi magyar történelem 12 évének drámai megelevenítése.

A könyv ára: 39.80 DM, vagy 19.80 USA dollár, plusz portó. Fizethető csekkel, money orderrel, postautalvánnyal. Megrendelhető a szerző címen: **Dr. Emil Csonka, Elekírastr. 58, D-8000 München 81, BRD, W. Germany**

KÜLÖNLEGES ALKALOM! **A Francia Rivierán, Grasse-ban, Cannes-tól 15 km-re**, egy befejezés előtt álló épületben 6 kétszobás lakás és 2 studio, külön kerttel és terasszal kapható. — Honfitársainak különleges kedvezmény! Érdeklődőknek felvilágosítás: **B. I. C. M. (M. Horváth)**, 13 rue Raoul Servant F-69007 Lyon, Franciaország. Tel.: (7) 858 26 97.

Udvardy József püspök 70 éves

A csanádi egyházmegye főpásztorát bensőséges ünnep keretében köszöntötték 70-ik születésnapja alkalmából Szegeden a püspöki székházban. Az egyházmegyei papság köszöntését **Vernerdéz** ső kanonok, esperes tolmácsolta, rámutatva a csanádi egyházmegyében 12 éve betöltött főpásztori munkájára, körleveleiben adott tanítására, a Szent Gellért-jubileummal kapcsolatos egyháztörténeti kutatásaira, a székes-egyházban készült Szent Gellért és a szegedi árvízre emlékeztető freskókra; templomok, kápolnák és plébániák megújítására, amelyek főpásztori gondoskodását dicsérik.

Kemény Lajos prépost, rektor, a szeminárium kispapjai és tanárai nevében mondott köszönetet, három gondolat köré csoportosítva: emlékezünk, ajándékozunk, segítünk. — Bejelentette, hogy az egyházmegye papságának és híveinek ajándékaiként a nyár folyamán teljesen felújítják az 50-éves papnevelő intézetet.

Meghalt Marosi László

1913 — 1981

Nagyvárad egyházmegyei áldozópap, a „Szolgálat” felelős szerkesztője, Spittal/Drau magyar lelkésze, rövid betegség után, az Egyház szentségeivel megerősítve, 1981. március 13-án éjjel, életének 68. papságának 44. évében, agyembólia következtében a **Klagenfurt-i városi kórházban** hazatért **Urához**. Őt és magyar testvéreit szolgálta áldozatos hűséggel évtizedeken át. Az ember alig tudott hinni a szemének, olyan váratlanul jött a gyász. — **Marosi Laci** sincs már köztünk... Mottóként a jelentés ez áll: „Aki a szeretetben marad, az az Istenben marad”. (1. Jn. 4. 16 b.)

Emlékét, mint a jóság és szeretet példaképét, őrzik plébános unokaöccse, rokonai, paptestvérei és hívei. — Az Úr adta, az Úr elvette... — Eddig a gyászjelentés.

Kevés emberrel találkozunk az életben, akit mindenki szeret és becsül. Eltávozott paptestvérünk ezek közé tartozott.

1913 szept. 12-én született **Nagyváradon**. Egész életében Erdély hű fia maradt. A három fiútestvér közül kettő papnak ment és a szegedi szemináriumban végezte tanulmányait. Különösen spirituális, **P. Hunya Dániel** szellemét örizte meg hűségesen. 1937 máj. 2-án szentelték pappá.

A második világháború alatt három évig az orosz fronton teljesített szolgálatot mint katonalelkész, majd csapatával kikerült Ausztriába. 1949-ben a Dráva menti Spittal városában telepedett le. 32 éven át gondozta itt — kezdetben még barakk-táborban — magyar hivat.

1955-ben, egy magyar papi lelkigyakorlat alkalmával született lelkében a gondolat, hogy **P. Hunya nagy eszméjét**, a „papi egységet” továbbvigye. Negyedszázadon át pihenést, szabadságot nem ismerve dolgozott, fáradt paptestvéreire, amellet, hogy „mellékesen” lakóhelyén lelkipásztori munkát végzett. Nevét lassan megismerték **Alaszkától Kolozsvárig**, **Ausztráliától Budapestig**. Csak a jó Isten tudja, mennyi jót tett, hányan hálálkodtak neki nyaranta élvezett magyaros vendégszeretetéért. Amikor a „Szolgálat” c. lelkiségi folyóirat 1969-ben megindult, ennek és a **Prugg Verlag** egvéb magyar kiadványainak gondozása lett fő feladata. Éveken át egyedül vagy csekély segítséggel hordta a köteteket haza, csomagolta és postázta a címzeteknek.

A sok munka és gond másokért lassan fölemesztette egészségét. Az utóbbi években aggasztóan fáradt volt. Szívét már hosszabb ideje kezelték. Halála mégis váratlanul jött. Kívánsága szerint **Mariazellben** temették el **Szent Józser** napján, a **Szűzanya** kegyhelyén, akit annyira szeretett.

(A Vatikáni Rádió megemlékezéséből)

Közi Horváth József: RAFINÁLT VALLASULDÖZÉS MAGYARORSZÁGON

A brosúra tartalmazza a szerzőnek a II. világháború utáni Magyar Egyház helyzetéről szóló legjobb előadásait és cikkeit.

Kapható az Életünk szerkesztőségénél. Ára: 5.— DM

SPORT

A magyar labdarugó bajnokság 23-ik fordulóját után a bajnoki táblázat élén a Ferencváros áll egy pontos előnnyel a Budapesti Vasas és a Budapesti Honvéd előtt.

A Szombathelyen megrendezett kötöttfogású birkózó felszabadulási emlékversenyt a magyar A-csapat nyerte, miután az utolsó mérkőzésen biztosan győzte le a szovjet válogatottat 8:2 arányban. A második helyre a román válogatott került.

Kettős magyar győzelem született a hannoveri kardvívó világkupa versenyen. Gerevich Pál a negyedöntőben 11:9-re győzte le a szovjet Alsarnt. Gedővári Imre biztosan 10:7-re verte a francia Lamourt. Az elődöntőben Gerevich szenzációs vívással 10:4-re nyert a szovjet Bajanov ellen, míg Gedővári 10:8-ra győzte le a szovjet olimpiai bajnok Krovopuszskovot. A döntőben Gerevich 10:6-ra nyert Gedővári ellen. Gedővári veresége ellenére is a világkupa élén áll.

Pekingben befejeződött a jégkorong világbajnokság C-csoportjának küzdelme. A magyar válogatott nyolc nemzet között a harmadik helyen végzett. Így sajnos nem jutott a B-csoportba. A győztes az osztrák jégkorong válogatott lett, hét mérkőzésből hét győzelemmel. Kommunista Kína csapata a második helyen végzett, egyetlen vereségüket az osztrákoktól szenvedték el.

Grenoble-ban a fedettpályás atlétikai európbajnokságon Paróczai András a 800 méteres síkfutásban ezüst érmet nyert. Szalma László a távolugrásban hét méter 90 centiméterrel negyedik lett.

M. Gy.

Exámen előtti álló 37-éves fiatal nő gyerekekkel keresi 40 év körüli, zenét, irodalmat, táncot, természetet kedvelő rokonszenves, szép anyanyelvünket szerető és szépen beszélő férfi ismeretségét. Válaszokat: „Nyugatnémetország” jelíggel a Szerkesztőségbe.

MAGYAR KÖNYVEKBEN, HANGLEMEZEKBEN

a legnagyobb választék:

MUSICA HUNGARICA cégnél
Rümanstr. 4 - 8000 München 40.

	DM
Csonka Emil: A Forradalom oknyomozó története	40.—
Kádár Gyula: A Ludovikától Sopronkőhidáig	27.—
Vas Zoltán: Viszontagságos életem	14.—
Kopácsi Sándor: Az 1956-os forradalom és a Nagy Imre per	14.—
Oltványi L.: Harcunk Dél-Budapesten 1956	22.—
Habsburg Ottó: Jalta és ami utána következett	27.—
Szolzenyicini: Gulag szigetec. I-II. a	32.—
Székely M.: Zátany. Erdély tört. reg.	30.—
Wass Albert: A kastély árnyékában. Tört. regény	30.—
Moldova: A szent tehén	22.—
Mécs László: Aranygyapju	30.—
Faludy Gy.: Összegyűjtött versei 635 o.	47.—
Zilahy Lajos: Két fogoly	30.—
Halálos tavasz, Szépapám szerelme	24.—
Claire Kennet könyvei nagy választékban: Éjszaka Kairóban, Rendezu Rómában, Holdfény Hawaiiiban, Május Mannhatenben, Neonfény, a	27.—
Magyarország Történelmi Térképe 55x83 cm. színes nyomás, a vármegyék címereivel	16.—
Apon 2755 30 cm. kanglemez	DM 21.—
Ott ahol zúg az a, Székely Himnusz, Kis lak áll a nagy Duna, Krasznahorka, A csitári hegyek, stb. dalok, Vayda János énekel. Kiváló felvétel.	

DM 30.— aluli rendelésnél, némi postaköltséget az összeghez számolva, kérjük a könyv árát előre befizetni.

Rendelést telefonon is felvesszünk:

Telefon (089) 30-50-43

Augusztus hónapban szabadságon vagyunk!

PÜNKÖSDI LELKIGYAKORLAT

Az 1981. évi magyar lelkigyakorlatot Bruder Klaus remetessége közelében, a Sachseln mellett

FLÜELI - ben

tartjuk, a Pax Montana-ban.

(Az autóbussz a ház előtt áll meg.)

A lelkigyakorlat időpontja: PÜNKÖSDI, éspedig jún. 5. péntek estétől jún. 8. pünkösdhétfő délutánig.

A lelkigyakorlatot P. Dér János SJ tartja. Tárgy: Jöjj Szentlélek Úristen. Költség: személyenként 3 napra, teljes ellátással

egyágyas szobában Fr. 170.—

kétágyas szobában Fr. 150.—

Mivel az egyágyas szobák száma korlátozott, ezeket a jelentkezés sorrendjében osztjuk ki.

Jelentkezés: mielőbb, de legkésőbb május 15-ig.

Huba Judit, Neptunstr. 10. 8032 Zürich
Telefon: (01) 251 55 54.

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. — Daimlerstr. 249. D-4040 Neuss. Tel.: (021 01) 54 13 17.

MAGYAR HENTESÁRÚT

gyártunk immár 10 éve Stuttgartól 40 km-re WELZHEIMBEN. Kérem győződjék meg kiváló minőségű, magunk által készített áruféleségeinkről:

	DM
1 kg. Füstölt kolbász	16.—
1 kg. Friss kolbász, sütni való	14.—
1 kg. Debreceni (vékonybélben)	15.—
1 kg. Disznósajt	10.—
1 kg. Balkán füstölt májas	12.—
1 kg. Hurka sütni rizsával	10.—
1 kg. Hurka véres rizsával	10.—
1 kg. Fokhagymás felvágott	16.—
1 kg. Paprikás Pusztai Szalámi	16.—
1 kg. Sonkaszalámi 90% sovány	20.—
1 kg. Fokhagymás paprikás toka	12.—
1 kg. Angol szalonna	18.—
1 kg. Füstölt odalszalonna	12.—
1 kg. Füstölt sonka	20.—

Minden árút légmentes csomagolásban utánvétellel szállítunk.

FLEISCHWARENFABRIK, VIKTOR PAL
7063. Welzheim Lerchenstr. 29.
Telefon: (07182) 67-36

Mozga Gyula, hites tolmács és fordító (magyar-német, német-magyar) Németországban nyugdíj-ügyekben — legnehezebb helyzetekben is — segít. Ez a segítség eddig igen eredményes volt! Cím: 6750 Kaiserslautern, Zollamtstrasse 27. — Tel.: 0631-10611, d. e. 10-ig, d. u. 17-től.

RUPP LÁSZLÓ hites törvényszéki fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra. — Postfach 162, D-8000 München 1 - Telefon (089) 3 00 21 62

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. BAYER

Kreitmayerstr. 26 - D-8000 München 2
Telefon (089) 19 63 93

	DM
Alföldi Olaszrizling	4.80
Alföldi Kékfrankos	4.80
Abasári Rizling	5.75
Debrői Hárslevelű	5.75
Badacsonyi Kéknyelű	6.20
Badacsonyi Szürkebarát	6.20
Soproni Kékfrankos	6.—
Domszólói Muskotály	6.20
Domszólói Tramini	6.50
Badacsonyi Tramini	6.50
Villányi Burgundi	6.20
Hajósi Cabinet	6.20
Tokaji Aszu 4 puttonyos	13.—
Tokaji Aszu 3 puttonyos	11.—
Kecskeméti Barackpálinka	24.50
Hasas Barackpálinka	22.—
Cseresznyepálinka	21.—
Szilvapálinka	19.50
Hubertus	17.50
Kösher szilvapálinka	27.—
Beverage Bitters (Unic.) 1 lit.	27.—
Beverage Bitters (Unic.)	14.—
Szalámi (Pick) 1 kg.	22.—
Csabai 1 kg.	20.—
Gyulai 1 kg.	18.—
Süli Debreceni 1 kg.	13.—
Süli kolbász 1 kg.	14.—
Házi kolbász 1 kg.	17.—
Tarhonya 1/2 kg.	2.75
Nagykoktatásza 1/2 kg.	3.10
Lebbencs 1/2 kg.	3.10
Kiskocka, cernametélt 10 dk.	—70
Paprika káposztával 820 gr.	4.20
Bogyiszlói paprika (erős) 820 gr.	3.50
Hegyes paprika (nem csipős) 820 gr.	4.20
Hegyes paprika (csipős) 820 gr.	4.20
Disznósajt (téli időszakban) 1 kg.	11.—

— Üvegárút is szállítunk! —

Nyugatnémetországban élő egyedülálló szakember (Bécsbe is szívesen áttelepülne) keresi vallását gyakorló, családra vágyó, irodalmat, énekkart, utazást kedvelő, lehetőleg 30-40 év közötti házias hölgy ismeretségét szentségi házasság céljából. Válaszokat „komojy megbecsülés” jelíggel a Szerkesztőségbe.

Hollandiában élő jómegjelenésű, 65 éves, 1.70 cm. egészséges magyar férfi, jó nyugdíjjal, keresi **Burgenlandban** élő karcsú, intelligens magyar hölgy ismeretségét. Válaszokat „Ketten egymásért” jelíggel a Szerkesztőségbe.

Magyar levelezőpartnert, — önzetlen magyar barátságot keresek (1930). Válaszokat „Anna Mária” jelíggel a Szerkesztőségbe.

BÉCS és KÖRNYÉKE FIGYELEM!

ZONGORAHANGOLÁS
jutányos áron
SZAKBECSLÉS
díjtalanul!

Telefon: (0222) 3 5 7 4 4 2

MÉG KAPHATÓ

J u h á s z L á s z l ó

MAGYAROK AZ ÚJVILÁGBAN

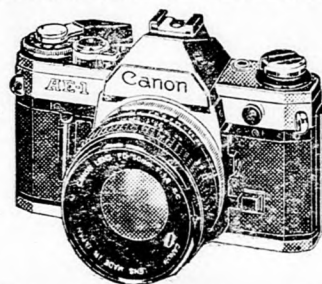
című új könyve, amely az első világháború óta a századforduló kivándorlási hullámig követi az amerikai magyar nyomokat.

Ára: 15.— DM, 100.— öSch, 7.— \$.
Megrendelhető: Dr. Juhász, Bülowstr. 10/1
D-8000 München 80

A szerző két korábbi könyve:
„Bécs magyar emlékei” és „Burgenland”
E L F O G Y O T T

BÉCS legszebb kerületében, Döblingben 3 szobás (82 m²), balkonos, etázfűtéses, azonnal beköltözhető **örökklás** 170.000 DM-ért eladó. Telefon tájékoztatás: München 98-45-21.

Magyar-német és német-magyar fordításokat olcsón és gyorsan elvégez, magyar nyelvű okiratokról hitelesített másolatokat készít és más nyelvű okiratok fordítását korrekten elintézi. **W. Divy** hites fordító és tolmács. D-7990 Friedrichshafen, Lindenstr. 50. - Tel. 07541/71391.

CANON — MINOLTA — TOKINA
L E R A K A T

FOTO DOBOS

8000 MÜNCHEN 2 RINDERMARKT 16 TELEFON 089/24 08 52
74 éves cég! Győr — München!

KOVÁTS MIHÁLY ÉS SZENT LÁSZLÓ EMLÉKÉREM

Az Amerikai Magyar Történelmi Társulat, az Egyesült Államok megalakulásának 200. évfordulója alkalmából kibocsátotta a **FABRICZY KOVÁTS MIHÁLY** huszárezredes emlékéremét. Az **O** nevéhez fűződik az amerikai huszárok (cavalry) megszervezése és Charleston város védelme csapatának élén 1779-ben életét áldozta. **Ezzel egyidejűleg került kibocsátásra II. János-Pál pápa áldásával a SZENT LÁSZLÓ emlékérem is.**

Az éremek adatai: A Kováts érem **BODO SÁNDOR** alkotása, a Szent László éremet **L. C. HAMPTON** készítette. Átmérője 50 mm, kb. 75 gr., PP minőség, Cu-fényesen csiszolt bronz. Ára: 65.— DM, vagy 35.— \$.
Megrendelhető: **NUMISMATICA HUNGARICA**, Postfach 73-0302, D-6000 Frankfurt/M 73. West-Germany.

ÉLETUNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40
Telefon: (089) 98 26 37.

Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Füleikésztség.

Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc,
Seelsorger.

Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Telefon: (089) 98 26 38.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
Abonnement: DM 15.— pro Jahr und Exemplar; nach Übersee DM 25.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és ő náluk is kell előfizetni!
Tengeren túla, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a Kiadóhivatal küldi az újságot.

Egyes szám ára egy évre 15.— DM, vagy ennek megfelelő valuta.

Tengeren túla légipostával 25.— DM. Lapzártá: a hónap 18-án. — Hirdetéseik csak 15-ig fogadunk el.

Postcheckkonto: Nr. 606 50-803, Kath.

Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto:
München.

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Nr. 145857, Kat. Ung. Seelsorge
„Életünk”

Druck: Danubia-Druckerei,
Ferchenbachstr. 88. - 8 München 50.

MUSICA HUNGARICA

nagy magyar könyv és hanglemez kiállítás Stuttgartban

1981. május 9-én szombaton, és 10-én vasárnap árusítással egybekötött egésznapos kiállítást rendezünk, melyre mindenkit szeretettel meghívunk.

Cím: **KOLPINGHAUS** nagyterme

Waiblingerstr. 27

Stuttgart-Bad Cannstatt

MUSICA HUNGARICA

Rümanstr. 4 - 8000 München 40.

Telefon (089) 30-50-43

PAL

FLEISCH-U. WURSTWAREN
Lerchenstraße 29 · 7063 Welzheim

H O N F I T Á R S A K !

MAGYAROSAN KÉSZÜLT

hentesárúinkat

TELJESEN DÍJMENTESEN

PRÓBÁLJA MEG

Küldjön egy levelező lapot pontos feladással — vagy hívjon telefonon: 07182 / 67-36 vagy az esti órákban 81-81.

Pár napon belül díjmentesen érkezik a próbacsomag. Ön nem fizet semmit! Adja meg címünket Barátainak, ismerőseinek!

Jó étvágyat kívánunk!

Melléklet az Életünk 1981. áprillisi számához.

Még egyszer közlöm a lelkigyakorlatunk beosztását:

Április 10-én, pénteken du. 6-órás kezdettel a neue heimati plébánia
térmében, 11-én, szombaton du. 2-órás kezdettel a Magyar Otthonban
a fiataljainknak, ugyancsak 11-én szombaton du. 6-órás kezdettel a
magyar Otthonban a felnőtteknek, 12-én, vasárnap de. 1/2 9-órás kez-
dettel, a szentmise keretében a welsi hiveknek, 12-én, vasárnap de.
1/2 12-órás kezdettel a kleinmüncheneri templomban a linzi hivek szá-
mára lesz ugyancsak a szentmise keretében a lelkigyakorlatos szent-
beszéd. Legyen mindannyiunk szívügye lelkigyakorlatunk sikere.
P. Ruzsik Vilmos, lelkigyakorlatunk vezetője lelkesedéssel jön közénk.

+ + + + +

FIGYELEM: Április 19-én husvétvasárnap 1/2 11-kor a neue heimati
templomban, április 20-án, husvéthétfőn pedig 1/2 9-kor welsben
tartjuk a magyar szentmisét.

+ + + + +

M E G H I V O

A linzi Árpád cserkészcsapat baráti köre és parancsnoksága
1981. április 25-én, szombaton este 19-órás kezdettel a csapat
megalapításának 10-ik évfordulója alkalmából

J U B I L E U M I C S E R K É S Z E L Ö A D A S T
rendeznek a Linz-Kleinmüncheneri plébánia kulturtermében (Zeppelin-
straße 39.), amelyre Önt, hozzátartozóit és cserkészbarátait sze-
retettel meghívja a Rendezőség.

Az előadás keretében színes dia- és filmelőadással tekintünk
vissza a csapat elmúlt tíz évben végzett munkájára.

Belépődíj nincs. - Önkéntes adományokat köszönettel fogadunk.-
Hangulatos zene. - Buffet. - Tánc éjjél után 2-óráig.

+ + + + +

Felemelő példáknak ösztönző hatásuk van, és ezeket nem is kell
az idegenek között, vagy a régmúltban keresnünk. Megtaláljuk azokat
ma is linzi magyarjaink körében. Kár lenne, ha nem vennénk tudo-
másul annak a testvérünknek az áldozatáról - ez egész délutánt jelen-
tett -, aki elment az egyik honfitársunkkal egy munkahelyre, hogy
tolmácsként közreműködjék, és így leszögezzék a feltételeket. Bűn
lenne hallgatnunk arról a másik honfitársunkról, aki kocsijával
butorszállítással segített önzetlenül nehéz helyzetben levő földi-
einken. Ugyanúgy egész vasárnap délutánját feláldozta, benzint nem
kimélve kocsiztatott Linzben és Linz környékén, hogy fedél nélkül
maradt magyar családnak otthont kereshessünk. Ismét más magyar
családok otthonukba fogadták a négytagú családot arra az időre,
míg hozzájutnak lakáshoz. Más családok megvendégelték őket és bu-
tort adtak nekik. Álljon itt még, hogy a jótévedők nagy része a
regős csoport tagjai voltak. Még emlékezhetünk felejthetetlen elő-
adásukra. Akkor Vörösmarty drámájában színpadon hirdették: „Itt az
igazság ül a trónuson”. Ezekben a hetekben már nem a színpadon,
hanem az élet drámájában tetteikkel hirdetik: „Itt a szeretet ül
a trónuson”.

+ + + + +

Hrich Attila március 27-én Bad Kreuzenben első szentáldozás-
hoz járult. Ilyen esemény mindig ünnepi alkalom a tábor életében,
különösen ha, mint ebben az esetben is, mindkét szülő gyermekükkel
együtt járul az Ur asztalához.

+ + + + +

Inhalt: Exerzitien für die Ungarn. - Ungarnmessen. - Einladung
zu dem ungarischen Pfadfinderabend. - Rückblick auf die bemerkens-
werte Werke der Barmherzigkeit unter den Ungarn von Linz. - Erst-
kommunion des Hrich Attila.

Dr. Kerny Géza

linzi magyar lelkész

(4020 Linz, Senefelderstr. 6, tel.: 0732/42586)